

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Regională
Hunedoara-Deva

ÎN ACEST NUMĂR:

Ioana și Sorin Ciulli:

Ascensiune în Pamir

(pag. 4)

Veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A. R. L. U. S.

20 (896)

ANUL XVIII
18 mai 1962
12 pagini, 1 leu

CITIȚI ÎN NUMĂRUL URMĂTOR

Biblioteca
„VEAC NOU“
Nr. 17

**VIITORUL
ȘTIINȚEI**

de Acad. P. I. KAPIȚA

Lucia Demetrius:

**Mici tablouri
dintr-un oraș mare**

(pag. 6-7)

Pe ghețarul „Lenin”

Blocuri noi în orașul-satelit care se construiește în apropierea Moscovei

Spectacolele Ansamblului Moiseev:

Perfecțiune, talent, poezie

Un spectacol grandios, plin de viață și de poezie; un spectacol lăunesc, de o perfecțiune uluitoare, o împletire fericită între tradiție și contemporaneitate. Dansatori excepționali și soliști de o înaltă măiestrie, disciplinați și perfect încadrați în ansamblu. O varietate de dansuri care te poartă din îndepărtata Kirghizie pînă în Republica Moldovenească. Costume armonios colorate și obiceiuri de o autenticitate care înduioșează.

Artă, perfecțiune, talent, modestie: acesta este Ansamblul de Stat de dansuri populare al U.R.S.S. condus de un pasionat maestru de balet și de un mare artist, Igor Moiseev. Iată în câteva cuvinte impresia pe care și-o lasă spectacolul solilor artei sovietice.

Ansamblul Moiseev e iubit de publicul nostru care-l cunoaște din vizitele lui anterioare. Iată și o fericită coincidență: odată cu turneul anterior în țara noastră sărbătorise 20 de ani de activitate, iar anul acesta a împlinit 25 de ani.

Dacă ar fi să judecăm după acest respectabil număr de ani, am putea crede că avem de-a face cu un colectiv format din oameni asupra cărora vîrsta și-a lăsat amprenta.

Dar nu este așa! Ansamblul este tînăr, plin de viață și prosper. O nouă generație a intrat în rândurile lui. Această generație poartă de la cei vîrstnici energia, învață meșteșugul interpretării, dăruirea artistică, împletindu-le cu tinerețea, spontaneitatea și dragostea pentru dans ce-i sînt proprii și se consacra cu totul teatrului, marelui arene — scena.

Ansamblul își duce viața legal de ea. Artiștii săi continuă tradiția folclorică, îmbogățind-o fără întrerupere.

În program se înscriu numere care se pot numi clasice în folclorul sovietic, cum sînt: „Vechi cântec” (din ciclul „Tablouri din trecut”) cu obișnuita plimbare de început, foarte simplă și sugestivă, în care artiștii dezvăluie — cu multă personalitate și umor fin — caractere diferite. Sau „Dans rus de ansamblu”, vestitul horovod, ori „Vara”, din suita rusească „Anolimpurile”.

Aceste scene coregrafice de un deosebit colorit dau impresia unui vast cîmp de flori mișcate de adierea unei simfonii melodioase. Iar optimismul, lirismul și temperamentul dansatorilor entuziasmează și înduioșează publicul.

Desenele pe care dansatorii le formează fie prin mișcări elegante de plutare, fie prin pași sacadați, deslășă privirea necontenit.

Un număr neobișnuit pentru Ansamblu este cel numit „La patinaj”, în care solista, desăvîrșită balerină clasică, suavă și aeriană, apare pe poante.

Am mai admirat „Dans kalmik” și „Dans uzbek”, de cea mai autentică inspirație populară, în care ritmul muzicii se împletește perfect cu tehnica execuției dansatorilor.

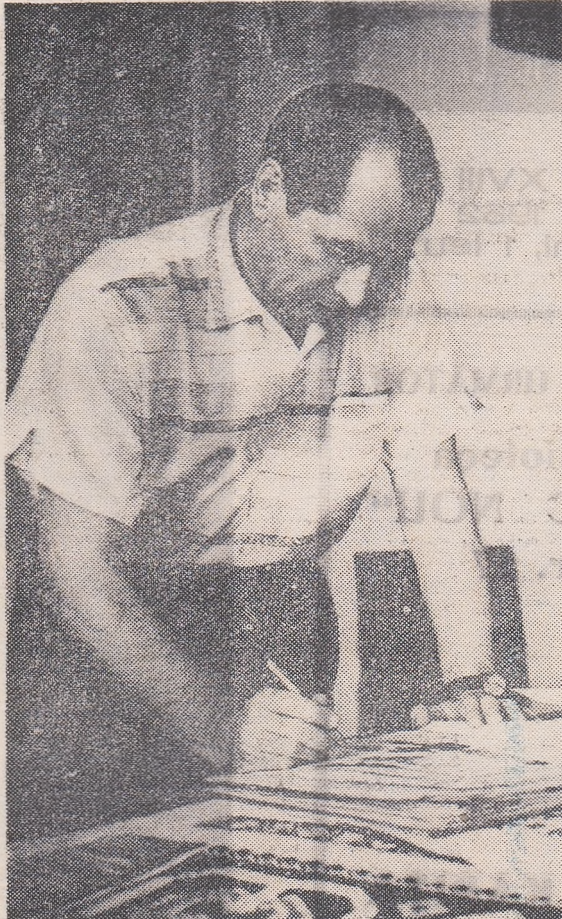
„Mocanul șiret” este o suită de dansuri din R.S.S. Moldovenească, în care nu știi ce să admiri mai întîi: tehnica ansamblului, interpretarea actoricească, simplitatea, factura atît de specific populară a pașilor, muzicii și costumelor sau prospețimea și sinceritatea. Și toate acestea împletite cu istețimea țaranului șugubăi, vesnic tînăr și pus pe șotii.

Colectivul lui Igor Moiseev nu se oprește, însă, aici. El îmbrățișează teme variate, subiecte contemporane, ridică probleme de educație, ajungînd la critică și publicistică coregrafică. Este vorba de cele două scene: „Viva Cuba”, închinat Cubei eliberate, și „Înapoi la mînușă”, parodia excelentă la adresa amatorilor de rock-and-roll.

Moiseev și-a propus să transpună pe scenă pito-

rescul, romantismul și patosul Cubei revoluționare de astăzi și a reușit pe deplin. Ansamblul ne înăbușează un mîling din vestita piață José Martí din Havana, unde Fidel Castro își ține celebrele lui discursuri, mîling care se termină de obicei cu o serbare populară, în care oamenii jin într-o mină ghitara iar în cealaltă, arma automată și unde dansul se contopește cu marșul hotărît al luptătorilor.

Alături de fermecătoarele dansuri și melodii populare sovietice, alături de dansurile avîntate și pline de viață ale poporului cuban, Moiseev aduce pe scenă, într-o interesantă montare, maniestările săt-

Igor Moiseev la el acasă...

bative și caraghioase numite „dans” ale lumii care își spune „liberă”. Este un număr care situează Ansamblul în stricta contemporaneitate, arătînd astfel spiritul combativ față de influența nelastă a lumii capitaliste în descompunere.

Spectacolul prezentat de Ansamblul de Stat de dansuri populare al U.R.S.S. condus de Igor Moiseev este o realizare perfectă, bogată, care emoționează din primele momente și mobilizează miile de spectatori.

Este marea artă a unui mare popor.

Tilde Urseanu

Regizor — maestru de balet la Teatrul de Operă și Balet al R.P.R.

Emil Ghilels:

O ARTĂ CARE STRĂBATE TRIUMFAL ȚĂRILE LUMII

Arta sovietică străbate triumfal țările lumii. Violoniștii, violonceliștii și pianiștii, remarcabili artiști de balet, de teatru și din diverse ansambluri sînt aplauzați de oameni de diferite convingeri politice, cu gusturi estetice deosebite. Arta sovietică a dobîndit o consacrare mondială.

Cînd ansamblurile sau soliștii sovietici întreprind turnee peste hotare, ziarele vorbesc despre ei în termenii cei mai elogiosi, acordînd o înaltă prețuire farmecului, forței magice și talentului artiștilor. Și lucrul nu-i întîmplător. În ultimii ani, cu o generozitate neobișnuită, patria noastră a făcut cunoscut în tregii lumi bogatul tezaur al culturii și artei sale, create și acumulate în răstimp de patru decenii și jumătate.

După cel de-al doilea război mondial cadrul schimburilor culturale s-a lărgit mult. Contactele prietenești ne-au ajutat să găsim calea spre o înțelegere reciprocă. A început o epocă de turnee triumfale ale artiștilor sovietici, care au uimit lumea cu arta lor desăvîrșită, cu măiestria lor neîntrecută.

În acești ani am avut prilejul să întreprind multe turnee în aproape toate țările Europei și Asiei. Am străbătut de patru ori oceanul cu vaporul și cu avionul, cu ocazia concertelor în S.U.A. și Canada. Am păstrat multe amintiri despre întîlniri cu oameni foarte diferiți: muzicieni celebri, actori, studenți și simpli iubitori de muzică. De fiecare dată cînd am fost departe de patrie am simțit cu o deosebită acuitate, cu mare bucurie și emoție bătaia unei inimi mari, unice, — semn al bunăvoinței și simpatiei cu care îi întîmpină străinii pe artiștii sovietici.

Recent, am întreprins un lung turneu — de trei luni — în America și Canada. Și de astă dată am simțit interesul, mereu sporit în ultimii ani, pentru tot ce vine din Uniunea Sovietică. Mi s-au pus nenumărate întrebări care vedeau dorința de a cunoaște viața și cultura poporului sovietic, de a afla cît mai multe despre teatrele noastre, despre muzicienii și compozitorii sovietici, despre conservatoarele noastre, unde mulți tineri muzicieni visează să studieze. Un „examen” dat cu bine în fața publicului sovietic — la Moscova sau Leningrad — aprobarea ascultătorilor și criticilor sovietici sînt acum o înaltă cinste pentru orice artist străin. Prețuirea publicului sovietic constituie o „foaie de drum” sui generis pentru sălile de concert ale oricărei capitale din Europa și America.

Am avut ocazia să mă întîlnesc cu mulți remarcabili interpreți americani. Sînt la curent cu toate evenimentele vieții culturale și artistice sovietice, citesc ziarele și revistele noastre. Nu mai pridideau cu întrebările despre viața noastră muzicală, făceau pro-nosticuri despre noile succese ale tinerilor muzicieni sovietici la cel de al doilea Concurs internațional „Ceaikovski”.

L-am întîlnit de mai multe ori la New York pe celebrul pianist american Vladimir Horovitz. Am aflat cu multă părere de rău că de cîțiva ani nu mai dă concerte. Dar acasă la el am organizat un concert amical. A cîntat pentru mine variațiunile lui Rahmaninov pe o tema de Chopin — o piesă puțin cunoscută și cîteva lucrări, executate destul de rar, ale lui Liszt. Horovitz le-a dat o admirabilă interpretare. Vechia prietenie a lui Horovitz cu dirijorul Arturo Toscanini și Serghei Rahmaninov și amintirile lui despre acești doi mari muzicieni mi-au revelat pagini extrem de interesante și vii despre creația lor inspirată. Pianistul american a discutat cu mare interes despre viața Uniunii Sovietice, despre noile lucrări ale compozitorilor noștri. Visul lui este să facă un turneu concertistic în U.R.S.S. Iar noi am fi foarte bucușori să-l ascultăm pe acest mare artist.

Nu o dată mi s-a întîmplat să-l întîlnesc pe violonistul Isaak Stern. El este acela care a condus campania publică pentru conservarea minunatei săli „Carnegie-Hall”, la a cărei inaugurare, după cum se știe, a participat și P. I. Ceaikovski. Numai datorită intervenției oamenilor de cultură americani a fost împiedicată dărîmarea acestei minunate săli cu 3.500 de locuri, atît de îndrăgită de newyorkezi. Isaak Stern își amintește cu plăcere de căldura cu care publicul sovietic a întîmpinat concertele lui. Violonistul american mi-a vorbit despre bucuria pe care o încercă în preajma noului turneu în Uniunea Sovietică.

Mi-a rămas de asemeni adînc întipărită în amintire și neuitata seară de muzică de cameră cu muzicienii Iașa Heifetz, Grigori Piatigorski și William Primrose.

Aș putea povesti multe lucruri despre această interesantă călătorie. Dar în aceste zile de primăvară, și mulți alți artiști și ansambluri artistice sovietice dau spectacole în străinătate. Am aflat cu bucurie despre marele succes raportat de spectacolele Ansamblului de dansuri populare din R.S.S. Ucraineană aflat în turneu la New York. În România au loș acum spectacolele Ansamblului de dansuri populare condus de remarcabilul artist Igor Moiseev.

Arta sovietică călătorește triumfătoare prin lume, cucerind inimile a milioane de oameni — milioane de prieteni sinceri, apropiați.

Mihail Șatrov printre noi

Săptămîna trecută, colectivul teatrului „C. I. Nottara” din București a avut plăcerea să-l cunoască personal pe dramaturgul sovietic M. Șatrov, autorul uneia dintre cele mai îndrăgite piese puse în scenă de teatrul nostru — „În numele Revoluției”.

Primit cu multă dragoste de George Vraca, directorul teatrului, și de colectivul directoricesc, Mihail Șatrov a petrecut în mijlocul nostru cîteva ore. În acest scurt răstimp a fost literalmente asaltat cu întrebări; fiecare vroia să știe ce se mai joacă pe scenele teatrelor sovietice, care sînt cele mai bune spectacole ale stagiunii moscovite, la ce lucrează dramaturgii N. Pogodin, Leonid Leonov, Alexei Arbuzov, Viktor Rozov și, bineînțeles, ce teme abordează noile lucrări ale lui Mihail Șatrov.

O discuție însuflețită s-a purtat în jurul interpretării piesei sale „În numele Revoluției”. Autorul a

rugat să nu i se spună ce rol a interpretat cutare sau cutare actor și, dînd dovadă de un subtil

Mihail Șatrov și George Vraca

spirit de observație, a ghicit cine ar fi putut întruchipa, după părerea lui, pe unul sau altul dintre personaje. Și, spre surprinderea tuturor, nu s-a înșelat.

După ce a răspuns cu multă bunăvoință și răbdare la iureșul întrebărilor noastre, dramaturgul s-a interesat la rîndul său de repertoriul actual al teatrului nostru, de premierele stagiunii și de planurile de viitor ale colectivului.

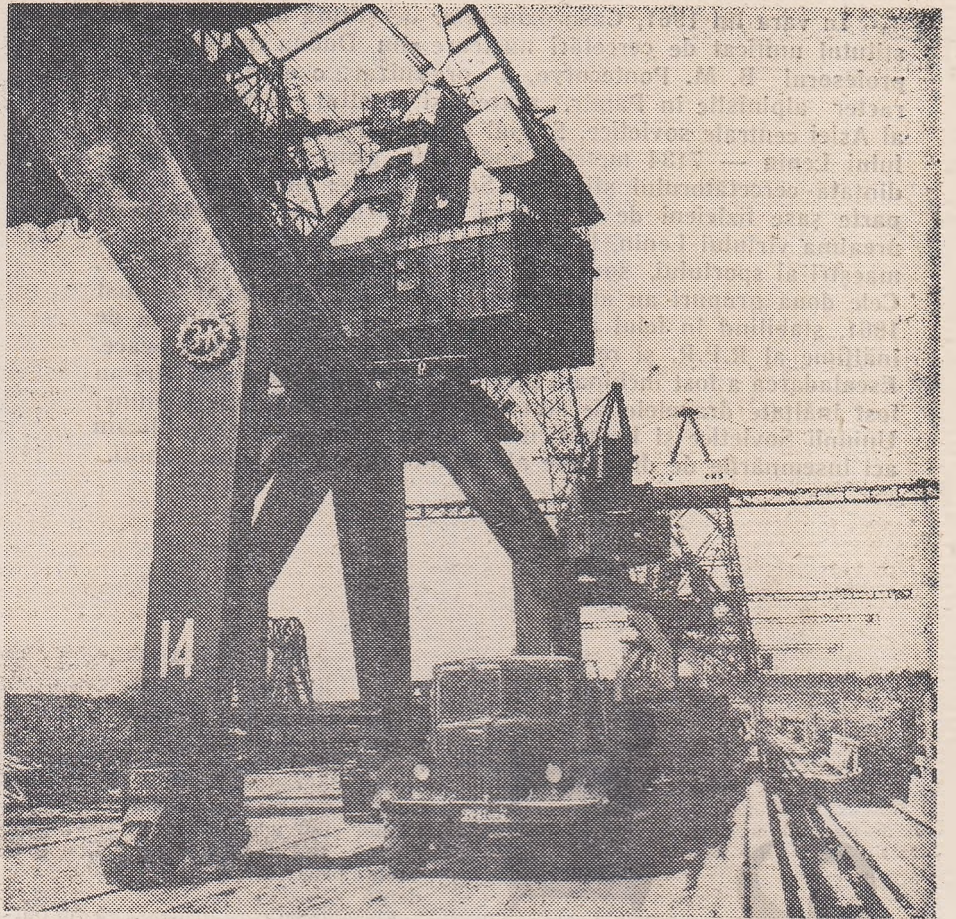
Dar programul dramaturgului mai cuprindea și alte vizite, spectacole, întîlniri încît, spre regretul nostru, a trebuit să ne despărțim prea curînd, cu speranța reîntîlnirii la premiera piesei „Adevărul despre pacea de la Brest” la care M. Șatrov lucrează acum și care va vedea lumina rampei pe scena teatrului nostru în stagiunea viitoare.

Aneta Dobre

Serget literar al teatrului „C. I. Nottara”-București

Pașii de gigant ai septenalului

Viata economică

Pe șantierul hidrocentralei de la Bratsk macarale puternice toarnă zi și noapte beton în corpul barajului

De la intrarea în vigoare a planului septenal s-au scurs aproape trei ani și jumătate, în care oamenii sovietici au obținut mari succese în dezvoltarea economică a țării, în ridicarea nivelului de trai. În primii trei ani ai septenalului producția globală a industriei sovietice a crescut cu 33 la sută față de 27 cât prevedeau cifrele inițiale de control pentru această perioadă. Spre a ne da seama mai bine ce înseamnă acest plus de producție putem să arătăm că el este de aproximativ trei ori mai mare decât întreaga producție industrială a Rusiei țariste în 1913.

Cum au fost posibile creșterea atât de impresionantă ale volumului producției industriale? Fără îndoială, unul din factori au fost noile obiective industriale intrate în funcțiune. Astfel, în primii trei ani ai septenalului (1959—1961) au fost construite aproximativ 3.000 de mari întreprinderi industriale, fără a mai socoti marile număr de întreprinderi mici și mijlocii intrate în funcțiune în aceeași perioadă.

Cea mai mare parte a noilor obiective industriale a fost construită în Ural, Siberia, Orientul îndepărtat, Kazahstan și în republicile Asiei Centrale, peste 40 la sută din volumul total al investițiilor prevăzute pentru septenal fiind îndreptate spre dezvoltarea acestor regiuni. În felul acesta, ponderea regiunilor răsăritene în producția industrială națională va crește considerabil; la sfârșitul planului septenal în aceste regiuni se va produce 50 la sută din întreaga producție sovietică de cărbune, 30 la sută din producția de țeavă, 46 la sută din producția de energie electrică și mai bine de 45 la sută din producția de masă lemnoasă.

În cadrul acestui mare efort industrial o atenție deosebită este acordată industriei energetice. În urma măsurilor adoptate, în anul 1961, de pildă, în Uniunea Sovietică s-a produs într-o singură zi de 1,7 ori mai multă energie electrică decât, să zicem, în întreg anul 1920. Din cele 13 hidrocentrale cîte va cuprinde cascada Voljsk-Kamsk, inclusiv cele de mari proporții cum este „Congresul al XXII-lea al P.C.U.S.”, șapte au și intrat în funcțiune, trei dintre ele producînd energie electrică încă din primii ani ai septenalului. În clipa de față se mai află în construcție două, la Saratov și Botkinsk.

Și în Siberia continuă construcția de hidrocentrale gigant. La Bratsk, de pildă, unde, începînd din 1961 funcționează primele patru grupuri generatoare cu o putere totală instalată de 900.000 kW vor mai începe să producă curent în cursul acestui an încă șase turbine, ceea ce va ridica puterea parțială a mării hidrocentrale la 2.250.000 kW, adică la jumătate din întreaga ei capacitate. Această nouă unitate energetică sovietică funcționează cu turbine hidraulice de 225.000 kW, cele mai mari din lume la ora actuală, dar care nu se vor bucura multă vreme de primat, deoarece a și fost elaborat proiectul unor turbine hidraulice și mai puternice, de 500.000 kW, cu care va fi înzestrată viitoarea hidrocentrală de la Krasnoïarsk, pe Enisei.

În rezolvarea sarcinilor de dezvoltare rapidă a industriei siderurgice, un rol deosebit îl joacă cea de-a treia bază metalurgică a țării. Planul septenal prevede ca în cadrul celei de-a treia baze metalurgice să fie date în exploatare obiective industriale cu o capacitate de producție de 9 mi-

lioane tone fontă anual. Pînă acum, în Siberia au intrat în funcțiune două mari uzine metalurgice. În afara lor, au mai fost date în exploatare și alte obiective industriale — care fac parte din bazele metalurgice create anterior. În cel de-al doilea an al septenalului, 1960, au intrat în funcțiune uzina metalurgică din Kuibîșev precum și 4 furnale înalte, dintre care furnalul de la Krivoirog este cel mai mare din lume. Tot în 1960, industria siderurgică sovietică a fost dotată cu 8 cuploare Martin, 5 cuploare electrice și 6 laminatoare (inclusiv laminorul gigant de laminat table subțiri „1700” la uzina metalurgică „V. I. Lenin” din orașul Jdanov și laminorul de laminare continuă a tablilor la cald, „2500”, la combinatul metalurgic din Magnitogorsk). În același an a început să lucreze și Combinatul nr. 2 sudic de îmbogățire a minereului, cu o capacitate de 9 milioane de tone de minereu de fier anual.

Anul 1961, al treilea an al septenalului, s-a dovedit foarte bogat în evenimente de ordin industrial. În acest an au intrat în funcțiune obiective industriale pentru producerea a 2 milioane tone fontă, 4,3 milioane tone oțel și aproape 3 milioane tone laminate, iar în bazinul Krivoirog a fost dat în exploatare Combinatul central de îmbogățire a minereului de fier, cu o capacitate de 9 milioane tone anual.

Numeroase obiective au intrat în funcțiune și în celelalte ramuri ale industriei U.R.S.S.: în industria chimică, industria materialelor de construcție, în industria ușoară și alimentară.

În 1960—1961, de pildă, au intrat în funcțiune noi fabrici și uzine textile cu o capacitate de producție concretizată în 900.000 fuse de filare și 17.000 războaie de țesut. În aceeași perioadă a crescut simțitor și capacitatea de producție a fabricilor de încălțăminte prin darea în exploatare a unor noi obiective industriale cu o capacitate de 28 milioane perechi încălțăminte. În ce privește industria alimentară, numai în 1960 au început să producă 12 noi fabrici de zahăr.

Planul pe 1962, cel de-al patrulea an al septenalului, prevede construirea în continuare, în afara altor sute de întreprinderi industriale de toate tipurile, a unor noi giganti industriali printre care 4 furnale înalte de mare capacitate, 7 mari cuploare Martin, 5 laminatoare, 8 baterii de cocs, precum și darea în exploatare a unor mine de fier cu o capacitate de producție de 34 milioane tone minereu anual.

Oamenii muncii din Uniunea Sovietică au pășit cu entuziasm la realizarea acestor mărețe obiective economice. Și nu încape îndoială, că ele vor fi nu numai realizate, ci și depășite.

Conf. univ. P. Vagu
Candidat în științe economice

ORIZONT

Spirit inovator în economie

În practica conducerii diverselor sectoare ale economiei se ivesc de multe ori probleme pentru rezolvarea cărora se pot adopta variate soluții. E important de știut, însă, care din ele e mai avantajoasă. Un răspuns precis în asemenea cazuri pot aduce mașinile electronice de calculat. Și tocmai de aceea în ultimul timp electronica a pătruns în foarte multe ramuri ale economiei.

De pildă, în agricultură. Conducerea sovhozului „Luunia” din raionul Tartu, (R.S.S. Estonă) trebuia să soluționeze problema: ce culturi să însămînțeze pe terenurile gospodăriei spre a obține maximul de unități nutritive cu minimum de cheltuieli de muncă? Pentru a găsi cea mai bună soluție, sovhozul a chemat în ajutor centrul de mașini de calcul din Tartu. Și mașina electronică de calcul „Ural” a indicat pentru 1962 următoarea structură a suprafețelor de însămînțat: trifoi și lucernă, în loc de 694 de hectare — numai 321 de hectare, secară, în loc de 170 de hectare — numai 120 de hectare, iar la ovăz să se renunțe cu totul; în schimb să se extindă suprafețele cultivate cu sfeclă de zahăr (în loc de 10 hectare — 20 de hectare), porumb (în loc de 100 de hectare — 133 hectare) etc.

Dar concluzia cea mai prețioasă la care a ajuns mașina este că, folosind rațional pămîntul, sovhozul poate crește pe aceleași suprafețe de teren și fără a cumpăra nutreț suplimentar nu 420 de vaci ca mai înainte ci 900, de două ori mai mulți viței și că poate îngrășa 3050 de porci.

Soluția găsită de mașină a fost pe placul tuturor membrilor sovhozului. Aceștia au înțeles bine importanța problemei. Dar nu numai ei. Acum, în raioanele Padeisk și Rakveresk multe colhozuri și sovhozuri și-au exprimat dorința ca în primăvara asta să stabilească structura suprafețelor de însămînțat cu mașini electronice de calcul.

Un alt domeniu în care își găsește aplicarea electronica este acela al transportului de cărbune, petrol, sfeclă de zahăr etc. Folosind metoda programării lineare centrul de mașini de calcul al universității din Leov, de pildă, a aflat, în colaborare cu catedra de economie politică, o variantă optimă pentru transportul sfeclei de zahăr colectate la centrele din regiune.

În aceeași ordine de idei, a adoptării unor metode operative și eficiente în economia sovietică, se situează și inițiativa... economiştilor voluntari de la Uzina de tructoare din Volgograd. Pentru a înțelege însemnătatea unui fenomen ca biroul de cercetări economice organizat de tinerii de la această uzină să cităm un exemplu.

Ce înseamnă, de pildă, ambalajul de lemn pentru o uzină atât de mare cum este cea de la Volgograd? Din cauza lipsei lui poate întârzia uneori expedierea pieselor finite. În același timp, lăzile în care sosesc piesele brute de la furnizori sînt depozitate în magazii și vindute populației. La propunerea biroului de cercetări economice, care în prealabil a calculat pierderile suferite de uzină de pe urma acestui neajut în organizare, a luat ființă o brigadă de dulgheri care se ocupă cu reparatul lăzilor. Realizarea acestei propuneri simple a adus uzinei economii de peste 30.000 de ruble pe an.

Sînt exemple care se deosebesc prin domeniile lor, dar ele vădesc un unic și important aspect: acela al efortului mării colectivități sovietice de a adopta și în conducerea economiei — ca fenomene de masă — cele mai noi mijloace ale tehnicii și cele mai raționale metode de folosire a timpului și fondurilor.

A. Vlad

CALEIDOSCOP

● În cursul anului 1961 raționalizatorii și inventatorii din întreprinderile industriei chimice a regiunii economice Gorki au făcut peste 20.000 de propuneri de inovații. Dintre acestea 14.000 au și fost aplicate în producție. De pe urma lor s-au realizat economii de 8 milioane de ruble.

● La 1 Mai s-a redeschis Expoziția realizărilor economiei naționale a U.R.S.S. Toate pavilioanele expoziției

s-au îmbogățit cu exponate noi, în total 72.000.

● Recent, în librăriile din Iaroslavl a apărut o culegere statistică despre dezvoltarea acestei străvechi așezări, înființată acum 950 de ani. Spicuim cîteva cifre:

● În 1897 Iaroslavl avea 71.600 de locuitori, în 1959 numărul lor sporise la 407.100. În comparație cu 1913 producția întreprinderilor din oraș a fost în 1959 de 82 de ori mai mare. Numai sporul de producție realizat în 1961 a depășit în-

treg volumul producției din 1913.

● Creșterea necontenită a productivității muncii este o lege economică a construirii comunismului. Acțiunea acestei legi este confirmată de practica dezvoltării economice a Uniunii Sovietice. În 1961 productivitatea muncii a fost în industria sovietică de aproape 12 ori mai mare decât în 1913, în timp ce în S.U.A. a crescut în același răstimp de numai 3,1 ori, în Anglia de 1,6 ori, în Franța de 2,7 ori.

In vara lui 1961, Casa oamenilor de știință de pe lângă Institutul unificat de cercetări nucleare din Dubna prezidată de profesorul B. M. Pontecorvo, a organizat o expediție cu caracter alpinistic în Pamir, marele și înaltul masiv muntos al Asiei centrale sovietice. Scopul expediției era escaladarea vârfului Lenin — 7134 metri. Conducerea grupului a fost încredințată cercetătorului științific Sorin Ciulli; din grup făceau parte șase fizicieni de la Dubna, sovietici, cehi și români. În preajma vârfului Lenin, li s-a alăturat un grup de trei alpiniști, maeștri ai sportului, sovietici, sub conducerea lui B. Korșunov. Cele două grupuri au atins simultan vârful Lenin la 31 august 1961, stabilind în felul acesta recordul masculin și feminin de înălțime al R.P.R. și recordul masculin al R. S. Cehoslovace. Escaladarea a fost închinată prieteniei dintre popoare; pe vîrf au fost înălțate drapelurile de stat ale Republicii Populare Romine, Uniunii Sovietice și Republicii Socialiste Cehoslovace. Publicăm aci însemnările de drum ale alpiniștilor Ioana și Sorin Ciulli.

ASCENSIUNEA ÎN PAMIR

IOANA ȘI SORIN CIULLI

Cînd o expediție pornește la drum, succesul sau insuccesul ei e deja în mare parte hotărît. Într-adevăr, ținînd seama de condițiile cu totul neobișnuite în care se vor găsi alpiniștii atunci cînd vor ajunge în zonele înghețate ale marilor altitudini, importanța pregătirilor este absolut evidentă.

Fiece gram care urmează să fie purtat în rucsac trebuie să fie judecat cu toată atenția. Nu trebuie luate decît lucrurile absolut necesare.

Principala problemă cu care vor avea de a face alpiniștii va fi fără îndoială problema aerului rarefiat. „Răul de munte“ începe uneori de la o înălțime de 3500 de metri, unde se face simțit mai ales prin gîfii la cel mai mic efort și printr-un somn agitat, noaptea. Cu cît urci mai sus, aceste simptome se accentuează, mersul devine anevoios și lent, alpiniștii nu mai poate dormi noaptea aproape deloc iar ziua are puternice dureri de cap și uneori și vărsături. Pofa de mîncare dispare cu desăvîrșire și ești cuprins de o apatie și indiferență totală.

Aclimatizarea la condițiile de mare altitudine se obține numai dacă organismul se află în mișcare, depune anumite eforturi, cărînd rucsacuri grele, sau se află în activitate săpînd trepte cu pioletul în gheață sau în zăpada întărită. În sfîrșit, după ce alpiniștii a stat cîtva timp la mare altitudine e bine să coboare la altitudini medii pentru ca apoi, cînd va urca din nou, să nu mai simtă aproape de loc lipsa oxigenului.

Pe acest principiu a fost alcătuit și planul nostru de atac: eforturi de făcut aveam destule, drumul pe ghețar sau pe crestele înzăpezite nu se anunța deloc ușor. Apoi, dat fiind că aveam de cărat mult mai multă greutate decît puteam purta în spate fiecare, mutam taberele eșalonat; de pildă, din tabăra de bază, de la limba ghețarului (3700 m altitudine) și pînă la tabăra următoare am urcat și am coborît de trei ori, ducînd de fiecare dată rucsacuri pline cu alimente sau material alpin.

Eram în total șase oameni: Konstantin Dmitrievici Tolstov (un fizician sovietic de la Dubna și foarte bun alpinist), trei cehi — colegi de la institut, soții Mali și un geolog glaciolog, doctorul I. Sekyra, care venise special de la Praga pentru expediția din Pamir și, în fine, noi doi. În timp ce făceam drumurile noastre între cele două tabere, ni s-au alăturat încă trei alpiniști sovietici — V. Bojukov, O. Efimov și B. Korșunov. Auziseră de expediția noastră și voiau și ei să escaladeze vârful.

De la tabăra de bază și pînă la locul următoarei tabere, pe care o proiectasem la peste 4.000 de metri, aveam două posibilități: ori treceam peste morena frontală a ghețarului și apoi în sus, ocolindu-i crevasele și cătărîndu-ne pe una din morenele sale frontale, sau — după sfatul alpiniștilor care fuseseră cu un an înainte pe vîrf, pentru a cinsti împlinirea a 90 de ani de la nașterea lui Vladimir Ilici Lenin — urma să trecem peste o creastă stîncosă evitînd porțiunea dificilă a ghețarului. Găsirea drumului a fost foarte anevoioasă, cu atît mai mult cu cît am avut parte de o zi urîtă cu ninsoare și viscol, tocmai cînd trebuia să facem cunoștință cu regiunea. Micul insucces nu ne-a descurajat, însă, și, pînă la urmă, am ajuns într-un minunat loc de tabără situat cam la 4200 m altitudine, pe malul drept al ghețarului.

În sus, ghețarul se continua din ce în ce mai accidentat, gheața-i verde-albastră fiind brăzdată de crăpături și peșteri adînci. Apoi, pe la altitudi-

nea de 4.600 de metri, se termina în peretele abrupt și spălat de avalanșe al vârfului Lenin, care domina peisajul de la o diferență de nivel de aproape 3000 de metri. De la capătul ghețarului ne-am căutat drumul de-a lungul unor creste secundare ale versantului, urcînd cu grijă culoare abrupte și pline de grohotiș sau traversînd porțiuni de pantă expuse avalanșelor.

A treia tabără am așezat-o la 5100 de metri, pe o creastă stîncosă îngustă. De aici, vîrfurile păreau la o aruncătură de băț; dar în urma experienței adunate cu prilejul primei noastre expediții din Pamir, în 1959, știam că asta-i doar efectul unei înșelătoare iluzii optice, produse de altitudine. Într-adevăr, din pricina rarefierii și a purității extreme a aerului, totul ți se pare nespus de aproape. Încît chiar cei care au o bogată experiență alpină se pot lăsa înșelați. Peste cîteva zile, de pildă, cînd am instalat pentru prima dată cea de a patra tabără, la 6000 de metri, abia am apucat să intrăm în corturi cînd am auzit glasul unuia dintre tovarășii noștri sovietici: „Am făcut o mare greșeală că am așezat cortul aici! La cinci minute de mers există un loc minunat, apărut de stînci“. Noi, care fusesem ceva mai înainte victime ale unei iluzii optice identice în aprecierea distanțelor, nu ne-am mișcat din sacii de dormit și l-am rugat să dea el mai întîi o fugă pînă la stînci: peste vreo oră și ceva s-a întors gîfîind, asigurîndu-ne că dacă stîncile nu s-or găsi chiar la capătul lumii, dar o zi bună de mers tot e pînă acolo!

O întîmplare petrecută două zile mai tîrziu ne-a făcut să simțim din

la tabăra numărul trei. Am dormit din nou în tabăra așezată la 6000 de metri și, la sfîrșitul zilei următoare, am atins creasta. Tabăra numărul cinci am așezat-o chiar pe creastă, la 6700 de metri, în bătaia unui vînt puternic. Toată noaptea corturile au fost zgîlfite de vînt și trebuie să fi fost și foarte rece, probabil — 25 de grade. A doua zi dimineața era însă cer albastru — un albastru foarte închis, caracteristic marilor înălțimi — și cu toții eram pregătiți pentru atacul final. Mai întîi am urmat creasta — drum nepericulos dar lung și anevoios prin coborîșurile și urcușurile succesive, care nu se mai terminau. Apoi, în sfîrșit, o pantă de gheață foarte înclinată, de 100 de metri înălțime — abruptul vârfului. Și iată-ne ajunși la sfîrșitul drumului!

E greu de descris bucuria pe care am simțit-o în clipele acelea: o bucurie aspră, zgîrcită din cauza oboselii și a efortului! Priveam în jur, gîfîind din cauza lipsei de aer; la picioarele noastre se întindea o priveliște de vis. Mii de vîrfuri albe, ascuțite, împungeau cerul violet închis, iar mai jos, spre sud, pierzîndu-se într-o pulbere albastră, se vedea marele lac Kara-Kul. Poate din cauza aerului curat și nemîșcat, întreg acest ansamblu avea ceva ireal, semînd cu o veche pictură chinezescă.

Dar n-aveam mult timp de a sta. Dintr-unul din sacii pe care ni căram aproape goi în spate, am scos un șnur lung pe care erau fixate trei steaguri: sovietic, ceh și românesc și le-am legat de coada pioletului pe care l-am înfipt chiar pe „vîrfurile“ și, privindu-le cum filfăie în bătaia vîntului puternic al înălțimilor

La 7134 m, în bătaia vîntului de creastă

nou ce înseamnă Pamirul. Recoborîsem în tabăra numărul trei de pe stîncă de 5100 de metri, într-o zi de odihnă înaintea atacului propriu-zis al vârfului. Totul arăta pașnic și stăteam pe niște blocuri stîncos în jurul corturilor, cînd am simțit deodată senzația neplăcută pe care o ai cînd ți se trage brusc scaunul de sub tine. A urmat o bubuitură de tunet și zguduitura a fost atît de puternică încît cei care se aflau în corturi au avut impresia unei prăbușiri. Nu știam care au fost cauzele acestui fenomen — probabil că se surpase ceva într-o imensă cascadă de gheață din spatele nostru, dar, ca urmare a smuciturii, de sus, chiar de sub vîrf, s-a desprins o imensă avalanșă de zăpadă care a cuprins întreg peretele nordic al vârfului Lenin. Și undă seismică nu s-a oprit aici ci, trecînd peste creste spre versanții ascunși vederii noastre, a pornit alte avalanșe. Noi nu le vedeam, dar le ghiceam existența după norii de pulbere de zăpadă care apăreau în spațiile crestelor.

Poziția taberei noastre ne asigura o securitate absolută, așa încît puteam privi liniștiți la marea avalanșă. Iluzia optică a distanțelor ne dădea impresia că e la numai doi pași de noi. În realitate însă, avalanșa era departe, și acest fapt făcea ca mișcarea ei să pară ireal de înceată. Trecea peste gurile largi ale crăpăturilor ghețarului sau zbura prin aer, peste pragurile stîncos, atît de lent încît o clipă am avut impresia că ne aflam undeva pe lună sau într-un alt loc, unde forța gravitației e mult atenuată. Un calcul rapid a readus însă lucrurile la locul lor: avalanșa avusese în realitate formidabila viteză de 70—80 kilometri pe oră. Încă o dată fusesem victimele iluziei distanțelor!

Ascensiunea finală am început-o de

ni se păreau un simbol cum nu se poate mai potrivit al prieteniei care leagă popoarele noastre, al prieteniei și camaraderiei care ne-a legat pe noi în tot timpul expediției, cînd ne-am unit cu toții forțele pentru cucerirea țelului comun.

Ora era înaintată, trebuia să ne grăbim. Am scris și am așezat într-o cutie, alături de steaguri, biletul tradițional cu numele celor care au urcat și am luat cu noi biletul găsit pe vîrf, lăsat de expediția sovietică cu ocazia comemorării a 90 de ani de la nașterea lui Lenin. Dar Konstantin Dmitrievici avea o surpriză, mai ales pentru noi, romîni: a scos din rucsacul lui o mică sticlă, înfundată cu vin de Cotnari, pe care o păstrase pentru sărbătorirea succesului...

Am coborît cu frînghiile abruptul de gheață și am început să gînim apoi pe creastă. Seara am reușit să ajungem în tabăra numărul patru, iar peste încă o zi la 4200 de metri, în tabăra numărul doi. Vremea rea care ne crutase în perioada principală a ascensiunii s-a năpustit asupra munților tocmai în ziua în care părăsiam Pamirul.

Drumul spre casă e scurt, ca de obicei. Ne-am revăzut nu după multă vreme la Moscova, la ședința festivă a Societății de geografie. Unul dintre tovarășii noștri a ținut o prelegere despre expediție și despre regiunile prin care am trecut. La sfîrșitul ședinței imputernicitul secției de alpinism sovietului din Moscova ne-a transmis medalia „Vîrfurile Lenin“ (medalie care se conferă printr-un decret al Sovietului Suprem al R.S.S. Uzbecilor celor ce urcă acest vîrf). Și acum, încît cînd privim în mină micul chip de argint al lui Lenin, vedem în spațiul lui albul vîrfurilor pamiriene, cu fa-nioanele lor de zăpadă ridicate de vînturile înălțimilor.

Scriitori, critici, savanți, ziariști și simpli cititori despre:

Omul pe care-l visăm

Revista leningrădeană „Neva” a publicat în numărul 4 textul prescurtat al discuțiilor care au avut loc la „masa rotundă” a redacției, închinată omului viitorului.

Tema e pasionantă și oamenii sovietici îi acordă, legitim, un mare interes. Am spus chiar — și credem că afirmația nu-i exagerată — că este tema numărul 1. O dezbate tineretul la cluburile sale, o dezbate maturii în cele mai variate împrejurări, o dezbate elevii în compozițiile lor școlare.

Este un fenomen foarte caracteristic. Poporul sovietic construiește — deci vede născându-se concret, palpabil, sub ochii lui — baza tehnico-materială a comunismului.

Și-i firesc ca acest constructor care vede zilnic cum se naște concret, palpabil, pe planul tehnic-material comunismul, să vrea să vadă tot atât de concret și de palpabil și cum va arăta omul care va trăi peste 20 sau peste 50 de ani.

Dar dezbateră de pe bulevardul Nevski nr. 3, unde își are sediul revista „Neva”, a avut un caracter oarecum special. Cei care au purtat-o sînt autori de literatură de anticipație, științifico-fantastică; cu alte cuvinte, oameni care prin însăși profesiunea lor scrutează viitorul și și-i imaginează pe cei ce vor trăi în viitor. Așa că a fost nu numai o discuție despre omul de mâine, ci și o confruntare între eroii cărților lor și noul tip uman care incontestabil se conturează încă de azi, o confruntare cu imaginea pe care și-o formează milioane de muncitori, țărani, intelectuali despre urmașii lor de mâine. Și, implicit, o încercare de a-i creiona pe eroii cărților despre viitor.

Care sînt concluziile principale, generalizatoare ce se desprind din interesanta dezbateră? (La care au participat nu numai scriitorii de literatură științifico-fantastică, ci și critici, oameni de știință, ziariști, cititori).

Am cita mai întâi ideea că în zilele noastre literatura de anticipație trebuie să se dezbate de orice caracter de infantilism și să intre definitiv, temeinic, pe făgașul marii literaturi, că trebuie să se apropie de experiența literaturii realiste, de experiența lui Tolstoi, Dostoievski, Cehov, Șolohov în operele cărora trăiește un om multilateral. Numai atunci — s-a spus — romanul științifico-fantastic va depăși nivelul cărților de aventuri pentru adolescenți și se va ridica la înălțimea unor opere literare autentice.

S-a insistat apoi mult asupra funcției educative a literaturii de anticipație. Scriitorul V. Dmitrevski a avansat ideea că „dacă vom clarifica pentru noi înșine cum trebuie să descriem omul viitorului, vom căpăta răspuns și la întrebarea cum trebuie să educăm tineretul nostru astăzi. Căci cu toții vrem ca prin eroii noștri să exercităm o influență educativă cât mai mare asupra cititorului”.

Și o a treia concluzie: literatura științifico-fantastică sovietică este înainte de toate o literatură cu tematică socială. Oamenii sovietici văd

încă de pe acum chipul viitorului. Acesta este determinat de noul Program al P.C.U.S. Bazele societății comuniste se disting tot mai precis. Poporul sovietic construiește această societate și se pregătește să trăiască și să muncească în ea. Scriitorii-visători (cum au fost numiți în cursul dezbaterii autorii de literatură de anticipație) au pentru înția oară posibilitatea, științific fundamentată, de a privi departe în viitor, înarmați cu cea mai puternică și mai exactă optică — cea a învățaturii marxist-leniniste. Așa azi înseamnă a construi mâine — a conchis un participant la discuție.

Problemele profilului moral al omului viitorului au ocupat, și ele, un loc foarte important la masa rotundă a „Nevei”. Dar să dăm cuvîntul participanților.

— E neîndoielnic — a arătat V. Lvov — că oamenii societății comuniste vor fi armonios dezvoltăți și fericiți. Cum va arăta fericirea în comunism? Este greșit să se creadă că de vreme ce oamenii viitorului vor primi totul „după necesități”, nu le va rămîne altceva de făcut decît să stea liniștiți pe divan și să aștepte să le vină totul de-a gata, într-o stare de automulțumire

și indolență. Fericirea personală în comunism va fi strîns legată de luptă, de năzuința de a merge mereu înainte, de a înlătura piedicile — omul va trăi arzînd, angajîndu-și în asta deopotrivă mintea și sufletul. Da, fericirea omenească se va contopi cu idealul luptei veșnice, pentru că numai pe această bază societatea se poate dezvolta, progresa.

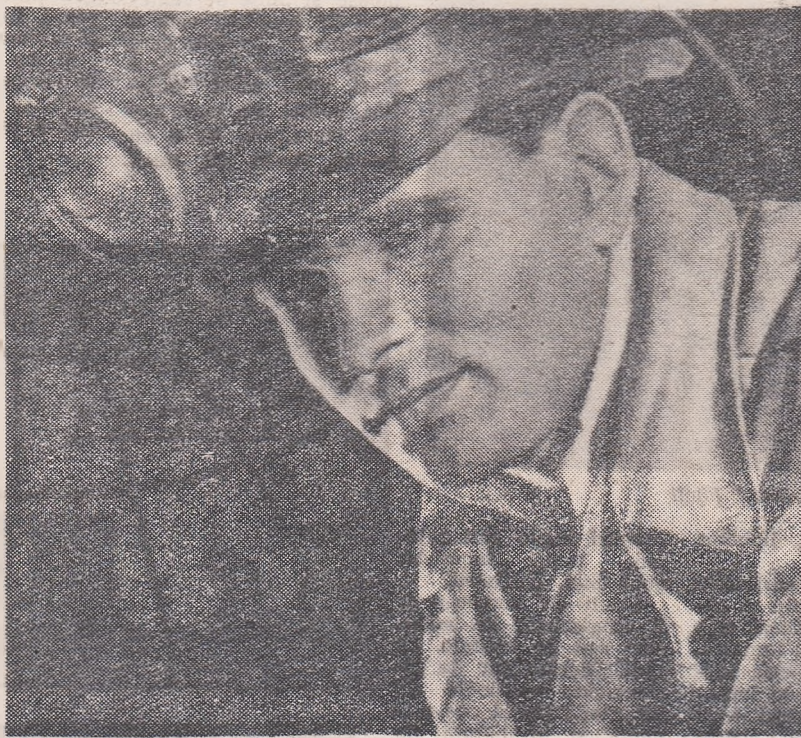
Alexandr Kazanțev a abordat foarte importantă problemă a conflictului dintre oameni și din conștiința oamenilor. După părerea lui, conflictele vor continua să existe. Dragostea neîmpărtășită, eșecul în creație, insuccesul în viața personală — a arătat Kazanțev — vor fi tot atîtea situații generatoare de conflicte. Încît dacă vor dispărea contradicțiile generale, caracteristice prezentului, nu vor dispărea conflictele personale ale oamenilor.

Vladimir Nemțov s-a oprit în cuvîntul său asupra rolului educativ al literaturii în general și al celei științifico-fantastice în special. Principala misiune — a subliniat Nemțov — este de a educa tineretul, de a cultiva în el principiile morale de viață, sentimente nobile. Trebuie să-i învățăm pe tineri să se emoționeze pînă la lacrimi

cînd citesc o poezie. „O cititoare mi-a scris că ar vrea să înlînească un tînăr care să aibă chiar ceva din calitățile vechilor cavaleri. Admirabil spus! Dragostea, noblețea, cavalerismul — toate aceste sentimente vor rămîne și în comunism. Și trebuie să vorbim despre ele în gura mare”.

Scriitorul B. Strugațki a vorbit despre faptul — de o copleșitoare însemnătate — că omul viitorului a și început să existe. El și-a susținut afirmația cu exemple, vorbind despre satisfacția superioară pe care atîția oameni o găsesc în muncă, despre interesul lor generos pentru tot ce-i înconjoară, despre capacitatea lor de dăruire. Oamenii aceștia vor alcătui mâine zădărnica majoritate.

Încît se poate conchide cu cele spuse de V. Dmitrevski: a visa azi înseamnă a construi mâine.

Eroul Muncii Socialiste, minerul Nikolai Krivobok

Iulia Scutaru

Academicianul Blagonravov explică:

De ce au fost lansăți cei patru „Cosmos”

Se știe că la 16 martie a fost lansat satelitul Cosmos I, la 6 aprilie, adică după trei săptămîni, „Cosmos II”, la 24 aprilie „Cosmos III” iar la 26 aprilie „Cosmos IV”. Simplul fapt că datele lansărilor au fost atât de apropiate duce la presupunerea că este vorba despre o serie completă de cercetări, în situația căreia „Cosmos IV” ar putea reprezenta o concluzie.

O analiză mai aprofundată arată că fiecare dintre acești sateliți a avut o anumită orbită dictată, evident, de necesitatea unei „investigații” speciale. Cele patru lansări n-au fost realizate de pe același cosmodrom.

Călătoria întreprinsă de „Cosmos I” în jurul Pămîntului a înscris o orbită ovală foarte alungită, cu un apogeu de 980 km și un perigeu de 217 km. Orbita lui „Cosmos II” avea un apogeu de 1560 km și un perigeu de 213 km; „Cosmos III” s-a situat la 720 km și 229 km; iar „Cosmos IV” — la 330 și 298 km.

Cei patru „Cosmos” au explorat astfel zone foarte diferite ale ionosferei, la o altitudine cuprinsă între 800 și 1.000 km, și chiar regiuni din apropierea exosferei.

Sateliții au străbătut zonele interne de radiații, numite centurile lui Van Allen, zone de protoni cu energie înaltă (100 de milioane de electroni volți) aflate la altitudini cuprinse între 500 și 1500 km.

Dar ceea ce mai deosebește încă cele patru orbite este înclinația planurilor lor față de planul Ecuatorului. În timp ce orbitele tuturor sputnicilor anteriori aveau un unghi de aproape 65 grade, unghiul de înclinație al lui „Cosmos I” a fost de 49 grade, al lui „Cosmos II”

de 49 grade, al lui „Cosmos III” de 48 grade 59' și al lui „Cosmos IV” de 65 grade.

Să ne imaginăm o navă pilotată de om, înzestrată cu motoare secundare destul de puternice, care ar putea îndeplini toate sarcinile asumate de cei patru „Cosmos”. Lansată de pe un cosmodrom, ea ar efectua mai multe revoluții pînă la o altitudine maximă de 1500 km, apoi și-ar schimba orbita pe același plan pentru a atinge mai înfil un apogeu de 1000 km, apoi altul de 700 km. După ce ar „sări” pe un alt plan, ar efectua în continuare mai multe revoluții, de astădată pe o orbită circulară, la circa 300 km altitudine, după care ar urma să aterizeze în zona unui alt cosmodrom, foarte depărtat de primul.

Expediția descrisă astfel sumar mai sus reprezintă un proiect real, înscris în programul cuceririi Cosmosului. Înainte de a se angaja în organizarea „alunizării”, oamenii de știință trebuie să cunoască împrejurimile satelitelui nostru natural. Una dintre cele mai bune soluții este trimiterea unei nave cosmice care să facă înconjurul Lunii la mică altitudine, pentru a permite cosmonautului să efectueze observațiile necesare și să se întorcă apoi pe cosmodromul de pe Pămînt. O asemenea călătorie presupune, între altele, o foarte bună dirijare a mașinii spațiale, care trebuie să poată efectua manevre complexe, utilizînd rachete auxiliare foarte precise. Pilotul trebuie să fie el însuși un as în asemenea exerciții, așa cum i se cere unui pilot de încercare în condițiile atmosferei terestre.

În urma zborurilor în jurul Pămîntului efectuate de Gagarin și Titov sa-

vantii sovietici și-au îndreptat cercetările în direcția perfecționării navelor „Vostok”, pentru a le asigura o cit mai mare suplețe. În cursul unui interviu acordat recent trimișilor speciali ai ziarului „Humanitè-dimanche”, academicianul Blagonravov a insistat asupra acestui aspect al cercetărilor actuale.

„Problema dirijării navelor cosmice — a declarat academicianul — este una din principalele — dacă nu chiar principala problemă care trebuie rezolvată pentru a efectua zboruri spațiale.

O navă cosmică cu sistem de dirijare manuală este un mecanism ce poate trece de pe o orbită pe alta. E însă un lucru foarte greu de realizat. Treptat, s-au obținut o serie de progrese în această direcție. Aterizarea lui Vostok-1 și Vostok-2 în punctul prevăzut ar fi fost imposibilă dacă navele n-ar fi avut o anumită capacitate de dirijare manuală. Titov și-a dirijat singur aparatul pentru aterizare. El a făcut încercări de orientare în spațiu, dar fără a schimba orbita.

Pentru efectuarea unor manevre importante va trebui să se instaleze înăla bord motoare, din păcate destul de grele, și care cer o mare cantitate de carburant. În viitor, punerea la punct a motoarelor atomice și ionice va ușura simțitor descoperirea unor soluții mai bune.”

Încă de pe acum, oamenii de știință se orientează spre folosirea unor motoare care să nu funcționeze permanent, ci să transmită sputnicilor impulsuri de scurtă durată. Pentru a face ca nava să iasă din orbita inițială și să se plaseze pe orbita de aterizare, e suficient să i se transmită un impuls invers mișcării și să i se diminueze

viteza. Sputnikul trece astfel de la prima viteză cosmică la o viteză inferioară, insuficientă pentru a contrabalansa forța gravitației Pămîntului.

După întoarcerea din călătoria în Cosmos, Gherman Titov ne-a mărturisit bucuria pe care a încercat-o atunci cînd a preluat comanda navei Vostok 2. Nava a ascultat întocmai de comenzile transmise de pilot.

Binecunoscutele nave Vostok nu sînt totuși decît nave cosmice „simple”. „Ele sînt abia un prim pas”, ne-a declarat academicianul Blagonravov. Posibilitățile lor sînt limitate la realizarea unei scurte călătorii în Cosmos — ceva mai mult de o săptămînă — conform unui program destul de rigid. Perfecționarea lor a cerut și va cere încă îndelungi eforturi. Căci nu-i suficient să adaugi echipamentului existent cutare sau cutare aparat. Fiecare kilogram adăugat este o greutate în plus, care trebuie să fie compensată de o aprovizionare pilotului cu apă, aer și hrană, ci și în ce privește instalațiile de bord, inclusiv aparatura de conducere și motoarele.”

Dacă cei patru „Cosmos” au avut misiunea să exploreze ruta viitorului „Vostok-3” pe diferitele etaje ale ionosferei și pe planuri diferite, trebuie să adăugăm că aceste experiențe au urmări, în același timp și verificarea diverselor aparate cu care vor fi înzestrate noile nave Vostok, ca și a sistemelor de protecție a pilotului împotriva radiațiilor în momentul traversării centurilor Van Allen și a zonelor exterioare de mare concentrație cu particule încărcate.

Max Leon

Ca să cunoști bine un oraș, să te familiarizezi cu înfățișarea străzilor și clădiri'or lui, cu chipurile oamenilor lui, ca să ai impresia o clipă că ești unul dintre ei și că la răspundea de drumuri care îți stă în față ai mai poposit și altă dată ca să te hotărăști s-o apuci la stînga sau la dreapta, trebuie să-ți străbați pe jos.

Mici tablouri dintr-un oraș mare

0 di

E iute automobilul, are darul să-ți adune, în două ore, un oraș ca în palmă, dar filmul pe care ți-l desfășoară el în fața ochilor prinde viață, adevărata lui culoare, se îmbibă de toate mirosurile, de toate zgomotele zilnice și caracteristice numai atunci cînd îl depeni au ralenti, cînd îl străbați, încet, cu opririle pe care ți le dorești, bătut nițel de vînt, de ploaie sau de ninsoare,

tru că și vestmintul e una dintre bucuriile mici ale vieții cotidiene.

În marile magazine, al căror număr e azi nesfîrșit în Moscova, e totdeauna lume multă. În „Gastronom”-uri, (magazinele alimentare), un mîncăcios poate trăi bucurii intense privind numai vasele etalaje. De la icre negre pînă la somn, de la sardele afumate numite „sprotii” pînă la scrumbiile cele mai felurite, de la șuncă pînă la zecile de soiuri de cîrnați, de la cutii de raci pînă la cutii de miresmate compoturi! Dar înaltele stive de cutii de ceai din toate republicile sovietice din sud, ceai cu mii de arome, dar multe soiuri de vodcă, în sticle cu forme frumoase și pline de fantezie! O brutărie este o imagine de bogăție care n-are pereche: piini mari, aurii, piini împelitate, colaci cu mac, colaci cu susan, turte cu brînză, turte cu nuci,

și o blană fără pereche, și unelte de pescuit, și un televizor perfect, și, dacă vrei, un cuțit de bucătărie sau rechizită de birou. Vecinul care cumpără alături de tine e oricînd gata să-ți traducă, să te descurce, dacă vede că nu cunoști limba.

Moscoviții reacționează prompt și cu sinceritate. Disprețuiesc politețea facilă, falsă, de circumstanță. Am fost odată la un spectacol jucat bine, cu aprindere, dar pe un text cu imperfecțiuni. Reacția sălii era moderată, aplauzele slabe după fiecare lăsare de cortină, deși spectacolul era împănăt de cîntece și dansuri executate perfect, care, în sine, plăceau. Există o discrepanță între ceea ce ar fi vrut să spună autorul și modul cum o spunea. Asta supăra publicul și am văzut în jurul meu multe fețe încruntate, nemulțumite. La sfîrșitul spectacolului, însă, acolo unde autorul izbutise să se ridice la nota gravă a temei lui, să dea eroilor accente adînci și adevărate, a fost o adevărată explozie de bucurie, de recunoștință, parcă, față de finalul care, în sfîrșit, emoționant și profund, salva însăși problema pusă de text.

Și am simțit, ca autor dramatic, în ce măsură te ajută să ceri tu însuși mult de la tine și cit de bun e pentru scriitor acest examen.

Lucia Demetrius

Moscova — Bulevardul Păcii

ars de soare dacă e vară, agale, atent, îmbătat cu proprii tăi pași.

Am mers pe jos prin Moscova, prin cartierele noi, cu bulevarde largi, cu blocuri înalte al căror parter plin de magazine mari înfățișează trecătorilor prin vitrine vaste abundența și fantezia. Ciudată e impresia pe care ți-o dau aceste cartiere noi de a fi de mult acolo. Ciudată și incântătoare, pentru că nimic nu pare improvizat — și doar am văzut cu ce iuțelă se ridică aceste blocuri, cum crește perete după perete, cite un etaj întreg, suit de mari macarale; totul are un aer viu și cald, de parcă viața și micile deprinderi de fiecare zi s-ar fi înrădăcinat de mult acolo. Am umblat prin cartiere vechi, cu case solide și echilibrate, bine așezate pe pămînt, cu case cu coloane în jurul intrării principale spre care-sui citeva trepte, cu case de lemn chiar, din foarte vechea Moscova, care îți aduc aminte de personaje din Turgheniev, din Cehov. Și te întreb, hoinărind pe străzi, de unde îți vine acest sentiment de bine, de intimitate, de apropiere? De la propriile tale reminiscențe literare? De la faptul că oamenii au un chip deschis, ochi prietenoși, nici o urmă de rigiditate în făptura lor, că îți răspund, dacă te informezi asupra unei străzi sau a stației de metro cu o amabilitate fără distanțe și cu o simpatie adevărată? De la tot ce știi tu despre ei sau din faptul că orașul are într-adevăr o mare personalitate fierbinte, la care imaginația ta de scriitor nu are nici un amestec și nu adaugă nimic? Probabil că ultima presupunere e cea adevărată.

La Moscova s-au deschis citeva catenele noi pentru tineret. Am vizitat una dintre ele. Un local modern, cu pereții viu și divers colorați, cu mese și scaune de lemn și material plastic, de o formă poate nu foarte comodă, dar îndrăzneată și cu haz, cu o mare estradă înzestrată cu un pian și un microfon. Tinerii care vor să cînte, să comunice sălii o idee, să citească o poezie, să stîrnească o discuție au la dispoziția lor estrada, pianul, microfonul. Între estradă și sală se încing dialoguri, dezbateri vii sau în sală se așterne o mare liniște plină de ascultare cînd cineva înalță deasupra capetelor un poem, un cîntec. La o anumită oră, o mică orchestră de profesioniști ia locul amatorilor și îmbie acest tineret însuflețit să danseze.

Se dansează mult și în marile restaurante, care au spațiu din belșug și orchestre mari. Dacă pe stradă te uluiește frumusețea blănurilor, varietatea lor, croiala lor admirabilă, în localuri, la teatre te farmecă îmbrăcămintea plină de gust și grație a moscovitelor. Rochiile învoalte și scurte, ca niște cupe de flori răsturnate, pantofii cu tocuri subțiri și înalte, cu virfuri neverosimil de ascuțite, se rotesc și scapără pe parchetele vaste. În sălile de spectacol, în pauze, același foșnet delicat de mătăsuri, același clinchet unic de tocuri subțirele. Oamenii care muncesc, construiesc, creează și învață, au prîntia, în Uniunea Sovietică, să se îmbrace și să se împodobească, pen-

cornuri suple sau rotofee, toate împrăstie abur bun, parfumat.

Oricît de frumoase ar fi magazinele de mătăsuri sau de cristale, de încălțăminte sau de instrumente muzicale de pe strada Gorki cea elegantă și străbătută de sute de mașini, te duci totuși la „Gum”, cetatea cu prăvălii de lingă Piața Roșie. După ce ai îmbrățișat încă o dată cu privirea Piața, străjuită de o parte de zidurile Kremlinului și turnurile lui robuste, după ce ai mai admirat o dată turlile rotunde, colorate sau aurite ale bisericii Vasili Blajenii, după ce te-ai plecat în gînd în fața Mausoleului lui Lenin, pătrunzi în clădirea care cuprinde în ea străzi, etaje, răs-cruci și bazine, a Gumului. Sînt „ulițe” cu magazine de aparate tehnice și „ulițe” cu blănării, „ulițe” cu mobile și altele cu textile. Cotești, urci scări, cobori, te ră-tăcești și nu simți cînd trec orele în acest du-te vino colorat și bucurios, între vitrinele sau teighelele pline de mărfuri. Nu uiți niciodată, bineînțele, să te oprești la parter, în fața bazinei, acolo unde se vinde cea mai bună înghețată din lume, pe care, asemeni celorlalți cumpărători o mînci la fața locului din cornetul ei de pesmete, și te miri, — pentru a cîta oară? — cit e de bună și de multă.

„Gum”-ul e poate un magazin popular în sensul că se găsește în el orice și la toate prețurile, dar e cu atît mai viu, mai plin de zumzet și de culoare. Poți cumpăra în el

La barul cafenelei „Aelita”

Cînd grupul de ca-
tutul de Construcții
excursie de documen-
ziarele noastre tocn
decernarea Premiilor
aflat că printre cei
ție se aflau și ingineri
și colaboratorii lor.
rarea și introducere:
de fundații de mar
din elemente pref
Vestea mi-a pricinui
Nu-i cunoșteam pe
Premiului Lenin. Dar
care, fără îndoială,
tehnicienii din țara
citisem o carte a ing
pre experiența util
fundații și adîncime.
țiri (care în acele
devenit cunoscute s
pe coloane) la constr
Uniunea Sovietică și
s-a părut atît de int
atît de originale și de
am urmărit cu mare
victorie de specialitat
fundațiilor pe coloan
specialiștilor sovietic
fecționau neîntrerup
seră familiare și re
onoare al laureaților
bucurat de parcă mi
și prieteni. Satisfac
dul că tocmai în zil
eveniment aveam să
sonal, să le transmi
citări.
Înainte de a ajun

Kievul și Leningrad
laltă, orice locuitor
pre șantierele unor
multă vreme, vor în
rește, nu se putea
noul pod de construc
metroului, care va
orașului aflate de o
Filele deschiderilor
construiesc pe grup
2,0 m diametru, iar
pe cite două coloan
La Leningrad se co
Neva în dreptul
Podul va avea o lăț
gime de peste 500
struite tot pe coloan
poduri în două ora
Saratovul, Arhangh
sovietice, aș fi înfil
duri la care fundat
temul inginerului Si
Intr-adevăr, siste
verificat în practi
mii 10 ani a unor
fluviile Ural, Bug,
Ian-tze, Min-tzian,
cunoaște acum o la
acest sistem? Care
inte de a răspunde
îngăduința de a fa
tărîmul fundațiilor

Oricine știe că f
rolul de a prelua în
ție și a le transmite
Dar adîncimea la c
de fundare poate f
unul—doi metri, al
cazuri în care adînc
și de considerente s
podurilor aflate în
riurilor. Fundația
sub adîncimea ma
a fundului pe car
Această adîncime d
zeci de metri. De
nicii, a industriei c
ce mai mari — ce
de sute și mii de t
trebuie să se ating
zultă dar că în pra
necesitatea realiz
adîncime este frec
a schimba amplasa

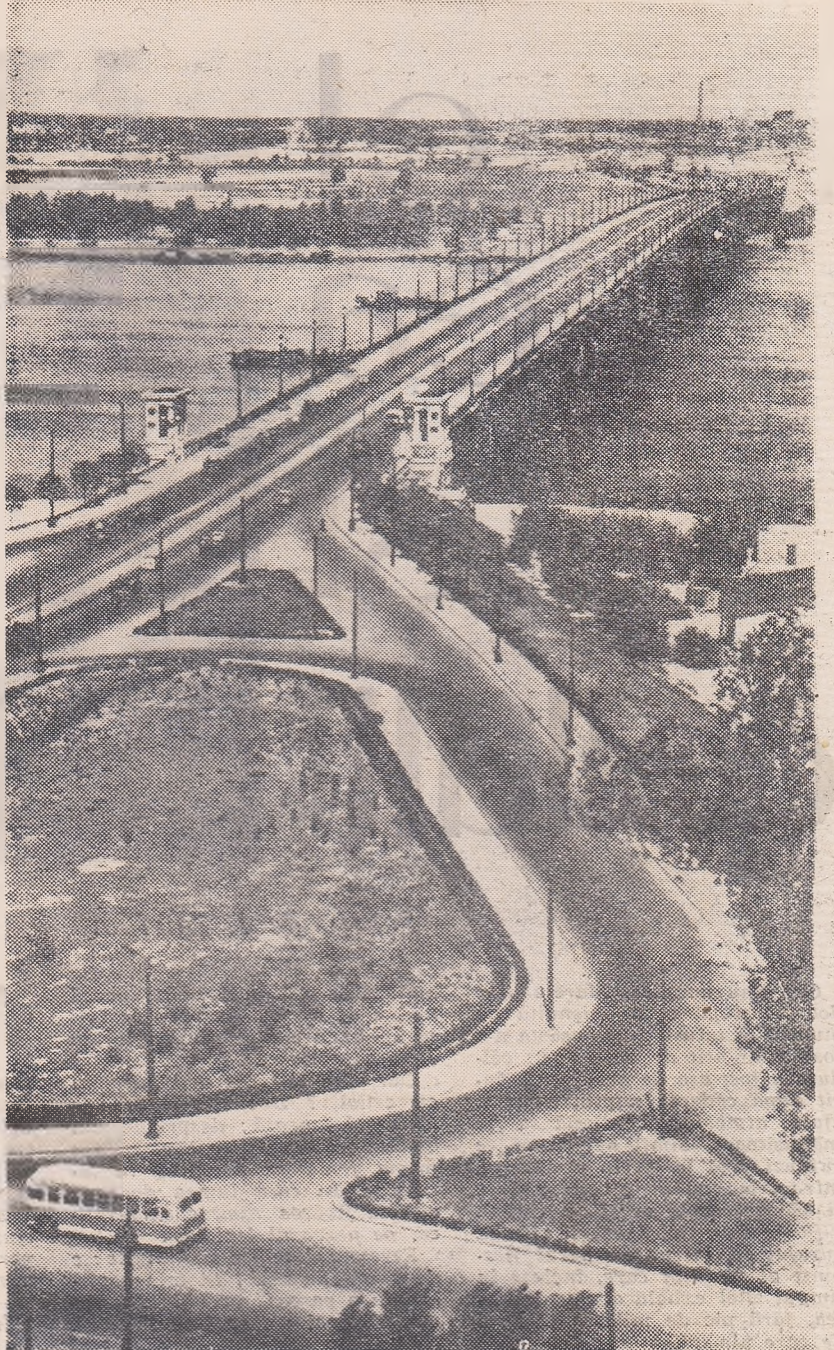
uri... Ce sumă cunoștințe, de fantezie...

ă cu doi laureați ai Premiului Lenin

de la Insti-
ești pleca în
nea Sovietică,
știri despre
1962. Așa am
inalta distinc-
t, K. M. Glotov
pentru elabo-
a sistemului
fără chesoane,
beton armat.
ndă satisfacție.
ii laureați ai
plase un lucru
mplat și altor
cum cîțiva ani
și Glotov des-
nou sistem de
cu pereți sub-
speciale au
ea de fundații
poduri mari din
leză. Cartea mi
etodele descrise
l, incit mai apoi
publicațiile so-
n articol asupra
acesta, numele
oraseră și per-
m, imi deveni-
pe tabelul de
ni Lenin m-am
vechi cunoștințe
ai mare la gin-
ă remarcabilul
să-i cunosc per-
calduroase felii
ova, am vizitat

mai pentru a găsi un teren de fundare mai favorabil. În ce privește podurile, fundațiile adînci constituie aproape o regulă.
Pînă nu de mult, în tehnica construcțiilor erau cunoscute trei sisteme — să le spunem „clasice” — pentru realizarea unor fundații de adîncime: piloții (bătuți sau foraji), puțurile (chesoanele deschise) și chesoanele cu aer comprimat. Fiecare din aceste trei sisteme prezintă, evident, avantaje și dezavantaje, dar posibilitatea utilizării lor este bine delimitată. Astfel, utilizarea piloților obișnuiți, bătuți sau foraji, este limitată de adîncimea pînă la care pot fi introduși (25-30 m) și de diametrele lor relativ mici (30-40 cm). Baterea acestor piloți la adîncimi mai mari este foarte dificilă și costisitoare. Executarea unor piloți foraji de diametru mai mare necesită utilizarea unor tuburi metalice de inventar a căror introducere, și mai ales extragere devine tot mai dificilă odată cu creșterea adîncimii, iar în cazul întîlnirii unor obstacole în teren este practic imposibilă. Coborîrea puțurilor (chesoanelor deschise) la adîncimi mari este de asemenea grea din cauză că se dezvoltă importante forțe de frecare între pereții puțului și pămînt, iar prezența unor obstacole o face de-a dreptul imposibilă. În sfîrșit, chesoanele cu aer comprimat pot fi folosite pînă la adîncimi de 30-40 m, deoarece la adîncimi mai mari presiunea în camera de lucru a chesonului devine intolerabilă pentru sănătatea celor ce lucrează acolo. O trăsătură comună a celor trei sisteme de fundare clasice este costul lor ridicat și durata mare de execuție. Se cunosc exemple de poduri la care, datorită dificultăților survenite la executarea fundațiilor, costul acestora a ajuns să se ridice la peste 60% din costul total al construcției.
Iată de ce în fața constructorilor se pune în

ror coloanelor. Cu aceasta fundația-i construită. Specialiștii sovietici au pus la punct tehnologia confecționării coloanelor, au creat tipuri puternice de vibrosone capabile să asigure introducerea coloanelor la orice adîncime, au elaborat utilaje perfecționate pentru evacuarea pămîntului din interiorul coloanei sau pentru forarea în pămînturile tari și în stîncă, în cazurile cînd devine necesară o legătură rigidă între coloană și stratul de bază.
Avantajele tehnico-economice ale noului sistem de fundare sînt incontestabile. Experiența utilizării lui la zeci de poduri din U.R.S.S. și R. P. Chineză a pus în evidență următoarele avantaje esențiale ale fundațiilor pe coloane prin comparație cu oricare dintre sistemele clasice: scurtarea de cel puțin două ori a termenului de execuție, reducerea la jumătate a volumului de beton. re-

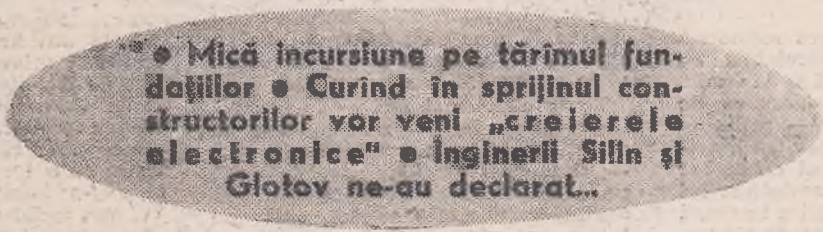
Kiev — Podul Paton

ela 56

parte și în cea-
cu mindrie des-
ri ce, nu peste
orașul lor. Fi-
zitez. La Kiev,
prelungirea liniei
el un cartier
alta a Niprului.
ale podului se
șase coloane de
ductului de acces
5,0 m diametru.
n nou pod peste
Alexandr Nevski.
e metri și o lun-
Pilele sînt con-
diametru. Două
ă aș fi vizitat și
multe alte centre
șantiere de po-
truiască după sis-
toratorilor săi.
iilor pe coloane,
struirea în ulti-
le poduri peste
niunea Sovietică,
n R. P. Chineză,
lire. În ce constă
ntajele lui? Ina-
ntrebări, voi cere
rtă incursiune pe
ne.
ei construcții are
duse de construc-
bun de fundare.
ă acest teren bun
erită: uneori de
ci de metri. Sînt
ndare este dictată
de pildă la pilele
oră sau majoră a
e trebuie așezată
odare, de spălare
ă apa curgătoare.
poate atinge și ea
dezvoltarea teh-
strucții din ce în
ndațiilor solicitări
a căror preluare
mai rezistente. Re-
lă a construcțiilor,
fundații de mare
arcori este posibil
or construcții nu-

mod arzător problema găsirii unor sisteme noi de fundare la mare adîncime, mai avantajoase din punct de vedere tehnico-economic. Unul din aceste sisteme este acela al fundațiilor pe coloane, elaborat și perfecționat de specialiștii sovietici.
Cum decurge executarea unei fundații pe coloane? Am să mă refer la exemplul unei pile de pod. Coloanele sînt tuburi prefabricate de beton armat, cu diametre variînd între 0,60 și 5,0 m, avînd pereții de 8-16 cm grosime. Ele se execută pe uscat, prin procedee tehnologice moderne (centrifugare, vibrare) în tronșoane de 6-12 metri lungime. Macarale plutitoare ridică tronșoanele confecționate pe uscat și le transportă la locul de punere în operă, fixîndu-le cu precizie în poziția dorită, cu ajutorul unor carcase metalice de ghidaj. Unul sau mai multe tronșoane (îmbinate între ele fie prin sudură fie prin flanșe bulonate) sînt coborîte pînă la fundul rîului. Apoi începe introducerea în pămînt a coloanei, montînd pe capul coloanei un utilaj special: vibrosoneta. Este o cutie metalică avînd în interior un număr de discuri cu excentrice, acționate de un motor electric puternic, și care produc vibrații ce se transmit coloanei, făcînd să se anihileze aproape în întregime forțele de frecare dintre coloană și pămîntul inconjurător. Datorită vibrării, viteza introducerii este foarte mare. Periodic, vibrosoneta se ridică de pe capul coloanei, pentru a permite extragerea pămîntului din interior fie cu mijloace mecanice (grafiere) fie hidromecanice (airlift, hidrolevator). În felul acesta, coloana pătrunde pînă la cota dorită, la adîncimi nelimitate. În continuare, spațiul interior se umple — total sau parțial — prin betonare sub apă. După coborîrea tuturor coloanelor unei pile la cotă, sub protecția unei incinte închise din care se evacuează apa (batardou), se execută radierul de beton armat care monolitizează capetele tutu-

și de constructorii din alte domenii. La construcțiile portuare (cheiuri, moli, pieruri), la construcțiile hidrotehnice (batardouri celulare, diafragme etanșe) și chiar la construcțiile civile și industriale, fundațiile pe coloane au început să fie tot mai utilizate în Uniunea Sovietică.
La Moscova am avut prilejul să mă întîlnesc cu doctorul în științe tehnice K. S. Silin, conducătorul grupului de specialiști sovietici distinși cu Premiul Lenin pentru sistemul fundațiilor pe coloane și cu colaboratorul său cel mai

• Mică incursiune pe tărîmul fundațiilor • Curînd în sprijinul constructorilor vor veni „creierile electronice” • Inginerii Silin și Glotov ne-au declarat...

ducerea prețului de cost cu minimum 30—40%.
Tehnica nouă își croiește lesne drum în țările socialiste. Elaborat inițial pentru poduri, sistemul pe coloane a fost preluat cu entuziasm și de constructorii din alte domenii. La construcțiile portuare (cheiuri, moli, pieruri), la construcțiile hidrotehnice (batardouri celulare, diafragme etanșe) și chiar la construcțiile civile și industriale, fundațiile pe coloane au început să fie tot mai utilizate în Uniunea Sovietică.
La Moscova am avut prilejul să mă întîlnesc cu doctorul în științe tehnice K. S. Silin, conducătorul grupului de specialiști sovietici distinși cu Premiul Lenin pentru sistemul fundațiilor pe coloane și cu colaboratorul său cel mai

prea grele. De la sistemul de coloane cu pereți subțiri, îngroșați ulterior prin betonare sub apă, se va trece la un sistem de coloane cu pereți mai groși (16-24 cm), la care umplerea spațiului interior să se facă nu cu beton ci cu nisip. În felul acesta se va ridica simțitor gradul de industrializare al metodei. Cînd baza coloanei se reazemă pe pămînturi argiloase tari este recomandabilă lărgirea bazei (de 2-3 ori) fie prin explozie (la diametre de 0,6-1,0 m), fie cu utilajele speciale elaborate la T.N.I.I.S. (la diametrele de 1,6-2, 0-3,0 m). În cazul pămînturilor nisipoase este în studiu problema îndesării prin vibrare, pe o anumită adîncime, a stratelor aflate sub virful coloanei, pentru a le spori capacitatea portantă. Se lucrează stăruitor la perfecționarea utilajelor de introducere prin vibrare, vibrosonetele. Nu peste mult timp, vibrosoneta va avea un ajutor prețios: un... creier electronic care o va ajuta să-și găsească singură, în orice moment, regimul optim de funcționare. Introducerea coloanei se va face atunci fără oprire, productivitatea va fi mult sporită.
Aș fi vrut să vizitez laboratoarele în care se fac experiențele legate de perfecționarea noului sistem de fundare, dar degeaba le căutam la Moscova. „Laboratoarele noastre, ne-a spus K. M. Glotov, sînt chiar pe șantierele marilor poduri. Acolo, Institutul și-a creat puternice stații experimentale unde se pot efectua cele mai concludente experiențe la care poate năzui un om de știință în domeniul nostru de activitate: încercarea la scară naturală, în condițiile reale în care se va desfășura construcția. Împreună, cercetătorii și constructorii, adună un material extrem de prețios, împreună găsesc căile de progres”.
Am stat numai o dimineață în mijlocul unor savanți și ingineri sovietici răsplătiți de partid și guvern cu cea mai înaltă distincție — premiul ce poartă numele lui Lenin — dar a fost destul pentru a ne convinge o dată mai mult de modestia, perseverența, tenacitatea oamenilor de știință sovietici, de încrederea lor nestrămătată în reușită, a fost de ajuns pentru a-mi da seama de înaltul nivel al tehnicii constructorilor sovietici și, mai ales, pentru a simți dragostea cu care îi înconjoară și cu care împărtășesc din bogata lor experiență prietenilor din țările socialiste.
Iacint Manoliu
Asistent la catedra de geotehnică și fundații a Institutului de Construcții, București

ei ea și ceilalți

Schiță de I. Daviaov

Ora unu noaptea. Marele oraș doarme după o zi obișnuită de muncă. Și totuși, ziua aceasta n-a fost chiar atât de obișnuită: căldura a fost așa de nesuferită încât după căderea nopții, chiar și afară, atmosfera continuă să fie înăbușitoare. Simți nevoia să te cufunzi pînă la gît în vreun riu, într-un lac sau într-o cadă de baie și să zaci acolo ore de-a rîndul.

Poate doar îndrăgostiții să aibă curajul să înfrunte aerul fierbinte al străzilor care, încinse în timpul zilei exhală acuma, noaptea, fără pic de milă, o căldură de care nimeni nu are nevoie.

Indrăgostiții se plimbă. Iată un băiat și o fată care pășesc pe-o străduță tăcută. Fata poartă o fustă de stambă ușoară, largă. Băiatul — pantaloni înguști de culoare închisă și cămașă de pînză căreia i-a suflecat minciile pînă deasupra coatelor. Dacă i-ai privi în ochi, ți-ai da seama că sint fericiți. Așa de fericiți încît n-ai putea găsi pe Pămînt om care să îndrăznească să spună că-i mai fericit ca ei.

Fata ține în mînă un buchețel de garoafe. I le-a oferit băiatul și-i primul lui dar. Fata admiră florile și, din timp în timp, le duce pe furis la buze. Dar nu-

mai dînsa să fie fericită, parcă nu-i e de ajuns. Ar vrea ca toți să se bucure de fericirea lor, a ei și a iubitului.

Dar cum să-ți împarți fericirea cu ceilalți? Deodată, îi vine o idee îndrăzneată: desprinde din buchet o garoafă și o azvîrle prin prima fereastră deschisă, în întineric. În casă lumea doarme, așa că floarea rămîne singuratică, pe pervazul ferestrei.

Ferestre deschise sint multe: e doar atât de cald! Și fata azvîrle cite o garoafă prin fiecare din ele. Tînărul nu se împotrivesc. Știe de ce face așa și e și mai fericit, el, care cu o clipă mai înainte crezuse că una ca asta-i cu neputință!

Indrăgostiții trec înainte. Zgomotul pașilor lor se pierde în depărtare.

Dimineața, vreo cincisprezece persoane găsesc cite o garoafă roșie pe pervazul ferestrei, pe masă, pe podea.

Un pensionar cu mustața stufoasă apucă cu gingașie floarea pe care a găsit-o pe masă; o cercetează, zîmbește cu țîlc și o pune într-un pahar cu apă. O privește din nou și mormăie:

— Ah, ce ți-i și cu îndrăgostiții ăștia!

Și prinde să-și amintească de vremurile cînd era și el tînăr.

O femeie care se ceartă mai în fiecare zi cu vecinii de la etajul de sus pentru că atunci cînd aceștia udă florile de pe balcoane picură apă pe fereastră ei, descoperă și ea o garoafă pe măsută. Mirată, pornește s-o cerceteze. Apoi, ajungînd la concluzia că cei ce i-au aruncat-o sint vecinii, ca să nu se mai supere, simte c-o cuprinde mulțumirea:

— Ei, asta-i bună!
În ziua aceea n-o să mai urce la etaj. Și nici a doua zi, căci nu-i de loc plăcut să te certî cu oameni care-ți dăruiesc flori.

Zăbind garoafa pe pervazul ferestrei, o fată de vreo optsprezece ani s-a roșit toată. Ia garoafa, o strînge la piept și, cu ochii închiși murmură:

— Sint sigură că-i Kolea! Numai el...

Seara, poate că se va plimba și dînsa cu Kolea pe străzile orașului și vor dori și ei să-și împartă fericirea cu alții.

Iată cum se face că o fericire la care se adaugă bunătatea, dă naștere altora.

In romînește de AL. BRĂTESCU

Ziarul japonez „Akhata” anunță că „Teatrul colectiv” din orașul Kawasaki a pus în scenă „Mașenka”, piesa dramaturgului A. Afinoghenov. Ziarul apreciază inițiativa teatrului și subliniază că „piesa însuflă încredere în viitor”.

Semnănd apariția în librăriile londoneze a volumului „Povestiri de pe Don” de Șolohov, recenzentul săptămînalului englez „Times Literary Supplement” scrie printre altele: „Deși sint lucrări de tinerețe, cititorul vede dintr-un început limpede că are de a face cu opera unui scriitor de un mare talent înnăscut.” Și mai departe: „Mister Șolohov știe să obțină lucrul cel mai dificil, anume să-și scalde paginile în lumina puternică a zilei”.

Recent s-a deschis la Rostov-pe-Don ședința specială a secretariatului Uniunii Scriitorilor din R.S.F.S.R. închinată creației oamenilor de litere din sudul republicii. Înainte de începerea lucrărilor secretariatului, participanții s-au întîlnit cu Mihail Șolohov care le-a împărtășit impresii din recenta călătorie în Anglia.

Traducătorul „Mahabharatei”

Pînă în 1956 profesorul B. L. Smirnov era cunoscut în lumea medicală ca autor al mai multor studii masive de neurologie, pentru care fusese ales membru al Academiei de Științe a R.S.S. Turkmene. Profesorul a muncit cu entuziasm în laboratorul său din Așhabad pînă în momentul cînd o boală grea l-a ținut pentru totdeauna în pat. Nenorocirea era cumplită. Boala părea să-l despărță de viață, de posibilitatea de a fi de folos colectivității. Dar academicianul Smirnov nu se putea resemna cu inactivitatea.

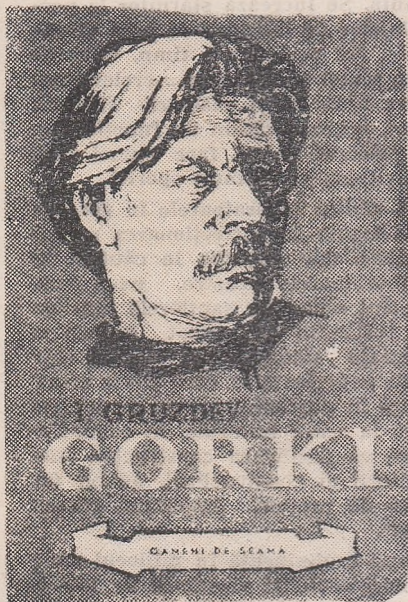
Cu zece de ani în urmă lui Boris Leonidovici Smirnov îi căzuse în mînă un dicționar al limbii sanscrite. Sanscritea este una din limbile cele mai dificile. Dar poate că tocmai dificultățile studiului au stîrnit pasiunea viitorului om de știință. Zece de ani a stat B. L. Smirnov aplecat, în orele libere, asupra dicționarului și manualelor în dorința de a citi în original celebra epopee indiană „Mahabharata”. Era o întreprindere foarte trudnică.

În 1956, după pensionare, academicianul a hotărît să-și dedice în întregime viitoarea activitate talmăcirii cărților „Mahabharatei”.

Medicii prescriseseră bolnavului un regim de odihnă foarte sever. Academicianul a dovedit, însă, că se poate lucra și ținut în pat, că chiar dacă miînte nu-l ascultau, putea să dicteze.

Și în anul 1957 a venit ziua memorabilă cînd Boris Smirnov a mîngiat cu bucurie primele două volume ale lucrării sale. Criticii au arătat că traducerea acad. Smirnov reda cu fidelitate nu numai sensul ci și sonoritatea interioară a ritmului sanscrit. Cu mult interes și satisfacție au fost întîmpinate apoi și următoarele trei volume, publicate de Editura Academiei de Științe a R.S.S. Turkmene și de Editura pentru literatură orientală din Moscova. Cel de-al XXV-lea Congres al orientaliștilor a salutat prețioasa contribuție a savantului din Așhabad iar președintele Republicii India, filozoful S. Radakrișnan l-a elogiat și felicitat cu căldură într-o scrisoare. În modesta căsuță din Așhabad, academicianul Smirnov își continuă cu asiduitate activitatea creatoare, spre a dărui cititorilor sovietici talmăciria integrală a uneia din marile moșteniri culturale ale Orientului. Boala furisată pe nevăzute, dă parcă înapoi — învinșă de nestrămutată voință a omului de a munci, de a crea.

T. Caranfil

Viata exemplară a lui Maxim Gorki*)

ția lui. O uriașă literatură memorialistică, o cantitate incalculabilă de ziare și de cărți, de opinii și de studii, opera însăși plină și ea adesea de implicații autobiografice — rețin, în asemenea împrejurări, inevitabil, spiritul cercetător al oricărui critic. Iar cînd e vorba de Gorki, amintirea lui e încă proaspătă, opera lui e întreagă pe masa noastră; celebru de timpuriu, nimic n-a scăpat ochiului curios al contemporanilor, nimic n-a scăpat rivnei lor de a-i consemna fiecare gest și fiecare vorbă, de a lumina orice obscuritate dintr-un anume minut al existenței sale. Dacă ținem seamă și de faptul acesta deosebit — unic poate în analele istoriei literare — că marile Gorki a fost legat, mai mult ca oricare alt scriitor al epocii, de istoria unei mari mișcări sociale, că a fost un combatant dintre cei mai activi ai mișcării muncitorești și ai Revoluției Socialiste, că a participat la istoria patriei sale de pe poziția puternică a unui artist genial, că această participare a fost directă, multilaterală și eficace, că el a avut de-a face cu partea cea mai strălucită a intelectualității europene și a propriei sale țări, că a dat un impuls nou literaturii, că s-a constituit — cu imensa sa statură și opera sa monolită — ca o piatră de hotar la căpătîiul realismului socialist — atunci e lesne de înțeles teribila dificultate pe care o are de înfruntat autorul unei biografii.

În fine, mai există, în cazul lui Gorki, o împrejurare care putea să

ispitească pana unui critic și care, cu siguranță, l-a ispitit și pe Gruzdev: viața exemplară a scriitorului.

Poate că tocmai aici — în această ispită fecundă de a se apropia de viața exemplară a unui mare artist — să fi găsit Gruzdev sugestia liniei pe care trebuia să-și construiască această monografie supusă, chiar de la început, primejdiei de a se pierde în hățîșul inextricabil al vieții și operei. Deși e foarte limpede că analiza operelor, cercetarea surselor, depistarea influențelor, studiile de literatură comparată, problemele limbii — vor fi fost inevitabil în atenția monografistului, totuși nu acestea ocupă locul principal; adevărata linie de dezvoltare a lucrării lui Gruzdev e aceea a raporturilor lui Gorki cu mișcarea muncitorească, cu Revoluția. Și, neîndoindu-l, criticul sovietic se pricepe admirabil să scoată mereu la iveală linia principală a studiului său. De la început ni se face sensibilă ideea unui Gorki adînc împlîntat în viață. Artistul nu a fost un simplu observator. Băiat de prăvălie, desena or tehnic cu atribute de slugă, spălător de vase, bucătar (cu bibliotecă), vînzător de icoane, figurant la o panoramă de bilci, muncitor la debarcadere, vagabond, covrigar, portar, grădinar, corist, pescar, cantaragiu, hamal, argat, fierar, contabil, lucrător la șosele, reporter — Gorki a trăit frămîntat și fasonat în marea viltoare a lumii. Rareori o operă ieșită dintr-o observație mai directă, dintr-o experiență mai personală, dintr-o su-

ferință atât de acută. S-ar putea spune că primul îndemn la scris l-a dat nu dorința unei glorii de literat, ci nevoia adînc resimțită de a exprima un protest, o revoltă. S-ar putea spune chiar că tocmai această nevoie de a da o formă organizată revoltei sale l-a împins către artă, tot atît cît spre social-democrație și mai tîrziu spre partidul făurit de Lenin. Dorința de a face din critica sa un instrument eficace, l-a obligat să-și desăvîrșească arta și să-și apropie de înfelegere marxistă a lumii. Nu e de mirare că tocmai el a fost acela care, după atîtea lucrări consacrate vagabonzilor, năpăstuiților și obidiților lumii, criticării miciei și marii burghezii — a scris o carte ca „Mama”: din punct de vedere politic, un formidabil document de agitație revoluționară; din punct de vedere estetic, un manifest menit să proclame legitimitatea unui nou erou pe arena lumii și necesitatea unei noi literaturi.

Dacă studiul raporturilor cu Revoluția a fost preocuparea principală a monografistului, apare foarte firesc locul important pe care îl acordă relațiilor dintre Gorki și Lenin. A fost o mare prietenie la care au colaborat deopotrivă admirația unuia și prețuirea celuilalt. Lenin l-a înțeles, l-a sfătuit, l-a criticat pe Gorki cînd a fost nevoie, nu i-a refuzat niciodată iubirea și sprijinul său. E indiscutabil meritul lui Gruzdev de a fi izbutit să ne familiarizeze, între altele, și cu istoria acestor relații.

Alexandru Sever

*) I. Gruzdev — Gorki. Editura Tineretului, 1962.

„Cînd copacii erau mari“

La Festivalul internațional de la Cannes, cinematografia sovietică este reprezentată anul acesta de filmul lui Lev Kulidjanov „Cînd copacii erau mari“ și de filmul „În bătaia celor șapte vinturi“ realizat de S. Rostofki.

Noul film al lui Kulidjanov poate fi socotit un film despre demnitatea umană.

Eroul, Kuzma Iordanov, e un om cu o psihologie dificilă și cu un destin destul de complicat. A fost o vreme cînd se putea socoti și el în rîndul oamenilor. Munca bine și avea sufletul împăcat. Dar, odată, necazurile au început să se lînghească. Mai întîi, în viața lui de familie. Apoi Kuzma Iordanov cade sub înaruirea unor prieteni chehlii, umblă mereu beat. Și începe să decadă. Nu se mai simte stingherit de privirile muștrătoare ale tovarășilor de muncă și primește cu totală apatie invitația de a se prezenta în fața organelor de miliție.

Așa apare Kuzma Iordanov în primele cadre ale filmului. Și trebuie să treacă prin multe încercări, pînă cînd în suflet i se trezește remușcarea, dorința de a se întoarce la viața adevărată.

Astfel, Kuzma află întimplător de povestea unei fete care și-a pierdut părinții în război și speră a sta pe gînduri, Kuzma se decide să se ducă la ea, s-o convingă că-i este tată și să trăiască din ce cîștigă fata. Pînă la urmă înșelăciunea va fi descoperită. Dar ceea ce-i mai important este că însuși Kuzma va fi cel care o va divulga.

Presupusa lui fiică, Natașa, este un om atît de cinstit, atît de curat, încît în cele din urmă Kuzma nu mai poate accepta să se bucure de îngrîjirea și dragostea fetei iar el

să rămînă un parazit, un om de nimic.

Nu-i este prea ușor să înceapă o viață nouă. De dragul Natașei încearcă însă nevoia simțului demnității omenesti și autorii filmului lasă să se înțeleagă că îl va recuștiga.

Interpretul principal al filmului este Iuri Nikulin.

— Sînt actor de circ și rolul lui Kuzma Iordanov se deosebește foarte mult de tot ce mi-a fost dat pînă acum să interpretez pe scenă și pe ecran — a mărturisit Nikulin unui reporter. Este un rol foarte complicat și ca să spun drept m-am apropiat de el cu teamă.

Iuri Nikulin vorbește cu admirație despre colaborarea cu regizorul Lev Kulidjanov

— Cel dintîi lucru pe care mi l-a cerut a fost să nu „teatralizez“ nici un gest, nici o replică. Kulidjanov cere actorului în același timp simplitate și complexitate, naturalețe a înfățișării exterioare și o mare bogăție sufletească.

Ca și în filmele-i anterioare, „Casa în care locuiesc“ și „Casa părintească“, Lev Kulidjanov urmărește și în această nouă operă un conflict dramatic de puternică acuitate, care aduce în prim plan un interesant proces psihologic, acțiunea, conținutul iaptic avînd o importanță secundară.

În noul film al lui Kulidjanov își face debutul o actriță foarte talentată: Inna Gulcia, interpreta Natașei.

O nouă stea pe fir
momentul filmului
sovietic: Inna Gulcia

★ FILMUL ★

Un mare dansator pe ecran

Mahmud Esambaev și-a cucerit o mare popularitate atît în Uniunea Sovietică cît și în multe țări din Europa, Asia și America, unde a făcut turnee, pentru arta cu care interpretează dansuri ale celor mai diverse popoare.

Regizorul Roman Tihomirov s-a gîndit la posibilitatea de a contribui la cunoașterea uimitoarei arte a lui Esambaev, prin ecranizarea unor numere din programul său.

Filmul în culori „În lumea dansului“ a fost prezentat cu mult succes la cîteva recente festivaluri cinematografice. Spectatorii au admirat desăvîrșita tehnică a dansatorului sovietic, combinată cu o plastică expresivă și cu un rar simț scenic. Repertoriul lui cuprinde, printre altele, dansul indian „Zeul de aur“, Macumba (dans din Brazilia), „Toreadorul“ (Spania), „Vînătorul și vulturul“ (R.P. Mongolă), „Lezghinka“ (R.S.S. Gruzină) ș. a.

La realizarea filmului a participat și corpul de balet de la Bolșoi Teatr din Moscova.

Intîmplările din „Strada mezinului“

...O stradă din centrul orașului Kerci poartă numele lui Volodea Dubinin. Cu ani în urmă am colindat în lung și-n lat acest oraș, am stat de vorbă cu rudele, prietenii, cu toți cei care l-au cunoscut pe tînărul erou. Ceea ce am aflat despre el am povestit în cartea noastră „Strada mezinului“. Numele micului patriot sovietic este acum bine cunoscut nu numai în Uniunea Sovietică, ci și în Ungaria, Bulgaria, România, R. D. Germană, Cuba și în multe alte țări unde a fost editată cartea. În curînd, cititorii cărții îl vor regăsi pe Volodea pe ecran.

...Din nou s-au aliniat pe bătrîna culme a muntelui sute de pionieri din Kerci, cu tobe și trîmbițe. Dintr-un cort alb, ridicat lîngă monumentul eroilor din Kerci, iese un băiat la gîtul căruia flutură o cravată roșie. Toți îl recunosc. Un murmur străbate rîndurile pionierilor: „Volodea Dubinin... Uite-l... Asta-i Volodea!“

Ridicînd deasupra capului aeromodelul cu aripi albe, băiatul se îndreaptă spre locul unde cu mai bine de douăzeci de ani în urmă s-a înălțat deasupra muntelui Mitridat modelul record al lui Dubinin: S + S.

Totul a încremenit pe culmea muntelui, de parcă timpul s-a întors înapoi pentru a ne ajuta să fim martori la intîmplările pe care le-am descris în cartea noastră despre Volodea... Dar în clipa cînd aparatele se pregăteau să filmeze scena, s-a auzit deodată un plîns liniștit, înăbușit, care-ți sfișia inima. Era Evdokia Timofeevna Dubinina, mama lui Volodea. Suse muntele odată cu copiii și a fost foarte impresionată văzîndu-l pe băiatul ce înainta țînd în mină

În curînd vom putea vedea

ușorul model de avion, care-i amintea atît de dureros de fiul ei.

Povestea lui Volodea Dubinin l-a pasionat pe regizorul Lev Golubev. Trebuia găsit un băiat a cărui înfățișare să amintească din multe puncte de vedere de Volodea Dubinin. Regizorul a fost la Moscova, Leningrad, Minsk și Kiev, a cercețat circa șapte mii de fotografii adunate de studiori și a făcut probe cu nenumărați copii. În cele din urmă a hotărît să-l aleagă pe Sașa Kornev, un elev din Moscova, fiu de șofer. După mai multe repetiții, Sașa a convins pe toată lumea că este interpretul cel mai potrivit. Pe neașteptate, s-a dovedit că pentru rolul surorii mai mari a lui Volodea, Valea, corespunde chiar foarte bine sora lui Sașa, Liuba Korneva.

Toate scenele de luptă și episoadele petrecute în subterană au fost filmate în interiorul carierei de piatră din Kerci, unde s-au petrecut în realitate evenimentele. Se știe că hitleriștii au zidit toate ieșirile, au lansat gaze toxice și au pompat apă în carieră pentru a o inunda. Partizanii au preferat să moară decît să îngăduie dușmanului să intre în carieră.

Filmul nostru a fost turnat în galeria în care au fost descoperite armele partizanilor, acoperite de rugină. Celelalte secvențe au fost filmate pe străzile orașului și pe platurile de filmare al Studioului. În curînd, „Strada mezinului“ își va începe o viață independentă pe ecrane.

Lev Kassil și
Mark Polianovski

REFLECTOR

Pentru studiori „Lenfilm“ lucrează în momentul de față un larg colectiv de autori. Dramaturgul Boris Cîrskov a terminat scenariul „Dacă-ți cere tovarășul“. D. Granin adaptează pentru ecran romanul lui „După nuntă“ iar E. Permiak romanul „Povestea unui lup sur“. La un original scenariu despre oamenii de astăzi lucrează scriitorul Iuri Gherman și regizorul Iosif Heifit. În stadiul scenariului regizoral se află și povestirea-pamflet „Doi prieteni“ de Evgheni Șvarț și N. Erdman. Un eveniment important în activitatea studioului „Lenfilm“ este transpunerea cinematografică (în două serii) a dra nei shakespeariene „Hamlet“. Regizor: Grigori Kozintev.

Printr-un decret al Prezidiului Sovietului Suprem al R.S.F.S.R., regizorul Grigori Ciuhrai i s-a conferit titlul de maestru emerit al artei al R.S.F.S.R.

Regia și scenariile, organizarea producției și decorul filmelor de popularizare științifică au format obiectul unei recente conferințe de creație desfășurată la studioul „Mosnaucifilm“. La această conferință au luat parte cunoscuți realizatori de filme științifice sovietice — regizorii L. Antonov, E. Ermakov, A. Zguridi, D. Iașin, dramaturgii G. Fradkin, A. Volkson, I. Vasilkov.

„Locatarii“ menajeriei unui circ sînt eroii principali ai filmului „Un oraș neobișnuit“ în curs de turnare la studioul „Maxim Gorki“ din Moscova (regizor V. Eisimont). Un loc important este rezervat în film talentaților „elevi“ ai dresorului Vladimir Durov.

Izolda Izvițkaia și Eduard Bredun au fost distribuți în filmul „Armagedon“, realizat de regizorul M. Izrailev după un scenariu de G. Meniuk și L. Mișcenko, consacrat luptei împotriva influenței dăunătoare a unei secte religioase.

Sputnik

Pentru cei mici

Sărbătoarea cravatei roșii

Capitala Mișurin Rog

Degeaba ați căuta pe hartă o țară a cărei capitală să poarte acest nume. Mișurin Rog nu-i decât un sat ucrainean. Și totuși el este capitală. Aici s-a născut în 1961 o valoroasă inițiativă pionierească: inițiativa micilor cultivatori de porumb — ozerneata — care și-a luat numele de la vestitul „vrăjitor al porumbului”, Mark Ozernii. La Mișurin Rog a obținut Mark Ozernii bogatele sale recolte de porumb. Și tot aici, la Mișurin Rog, au ieșit pentru prima dată pe ogoare purtătorii cravatei roșii și s-au apucat să cultive porumb cot la cot cu părinții și frații lor mai mari. Exemplul pionierilor din Mișurin Rog s-a răspândit pe întreg pământul sovietic.

Bilanțul primului an este îmbucurător. În Kuban și Podmoskovie, Povoljje și Ural pionierii se mândresc cu sute de chintale de porumb — rod al miinilor lor harnice. Rezultate deosebite au fost dobândite de pionierii ucraineni. Din cele 126 de brigăzi de „ozerneata” existente în republică, 30 au obținut peste 80 de chintale boabe la hectar.

Planurile pe 1962 sînt și mai mari. În Ucraina, în Kuban, în regiunea Volgăi și în multe alte locuri pionierii au pornit bătălia pentru recolte de porumb din ce în ce mai bogate.

Pionieri... mari maeștri și maeștri ai sportului

Moscova 1948. În capitala Uniunii Sovietice se desfășura partea a doua a marelui meci-turneu pentru desemnarea campionului mondial de șah. Printre participanți se afla și americanul Samuel Reschewski, pe atunci unul dintre cei mai renumiți jucători ai lumii. Într-una din zilele libere, concurenților li s-a propus să susțină simultane în diferite cluburi din Moscova.

— Eu unde joc? a întrebat Reschewski.

— La „Palatul pionierilor”, i s-a răspuns.

— Cum, cu niște copii? a insistat puțin nedumerit marele maestru american. Bine, fie. Dar atunci rețineți-mi un bilet la „Bolșoi Teatr”. La cit începe spectacolul?

— La 8 seara.

Foarte tână compozitoare Oleva Sapronova, elevă la școala de muzică din Elista (Kalmîkia)

Sergentul Volodea

În cinstea glorioasei sărbători a pionierilor, Muzeul central al Armatei Sovietice a pregătit o mare expoziție intitulată „Continuarea tradițiilor de luptă”. Documente, fotografii, ordine de zi, scrisori vorbesc despre eroismul micilor patrioți — copiii care au luptat în timpul Marelui Război pentru Apărarea Patriei în rândurile armatei și în detașamentele de partizani. Despre unul din acești mici eroi vorbesc și rândurile de mai jos.

— Într-o zi, lângă orașul Melitopol, cercelașii sovietici au găsit într-un tufiș un băiețel slăbuț.

— Ce-i cu tine? — l-a întrebat comandantul.

— Da'voi cine sînteți, de-ai noștri sau nemți?

— De-ai noștri.

— Atunci să facem cunoștință. Eu sînt Volodea. Volodea Valahov.

— Și cum ai ajuns aici?

— Mă ascund de fasciști. Le-am furat servieta asta și acum mă caută.

Servieta conținea documente importante: planurile amplasării liniei de apărare a fasciștilor în jurul orașului Melitopol.

Cercelașii l-au luat cu ei. Așa a ajuns Volodea în Armata Sovietică, devenind fiul regimentului. A fost complet echipat și foarte curînd a luat parte la prima lui luptă.

Ostașii sovietici atacau o mică fortăreață fascistă. Deodată s-a ivit ca din pământ Volodea, cu o grenadă în mînă. Mitraliera dușmană a amușit. Pentru

această faptă Volodea a fost decorat cu medalia „Pentru vitejie”. Iar după cîva timp i s-a dat gradul de sergent. Și poate că Volodea Valahov, cel mai tânăr sergent de pe frontul de sud, ar fi ajuns pînă la Berlin, dacă într-o zi un general nu l-ar fi trimis în spatele frontului unde a fost înscris la Școala militară „Suvorov”.

Azi, Vladimir Dmitrievici Valahov are gradul de căpitan și se pregătește să devină inginer specialist în tancuri.

Post restant — Școala nr. 128

De la Odesa și pînă în Sahalin, de la Arhanghelsk și Leningrad pînă la Samarkand, din Harkov, Saratov, Irkutsk și Cita, din Pamir, de pe întreg cuprinsul Uniunii Sovietice, zeci și sute de scrisori pornite spre București se încrucișează zilnic pe uscat, pe apă și în aer cu altele pornite din capitala țării noastre.

Sînt scrisorile primite și trimise de pionierii școlii 128 din București.

Din orașul Tim, Lida Lionova îi scrie prietenei sale Lilianna Bogdan din clasa a VII-a B. Îi vorbește despre prietena lor comună Tania Afanaseeva, despre Vova și Seriojă, frățiorii ei, despre prima călătorie la Moscova și încheie scrisoarea așa:

„Liliancika + Tatianocika + Lidocika = Lujba.”

Surdu Gică din clasa a III-a D îl întreabă pe colegul său Igor Vasilenko din orașul Zima „Cine a cîștigat concursul de schi de care mi-ai pomenit în scrisoarea trecută? Tu?”

Iar Lucica Zamfirescu, fruntașa clasei, o informează pe Galea Reșetovoi din Fedosino: „Școala noastră a luat premiul întâi la concursul de teatru. În piesă eu am jucat rolul greierului. Prietenul meu Vasile Medrea pe care îl vezi în fotografie, cel cu barbă mare, a luat premiul întâi pentru interpretare. Scrie-mi, voi aveți un cerc dramatic?”

Din cei peste 1000 de elevi ai școlii, mai bine de jumătate poartă corespondență cu pionieri și comsomoliști din țara prietenă.

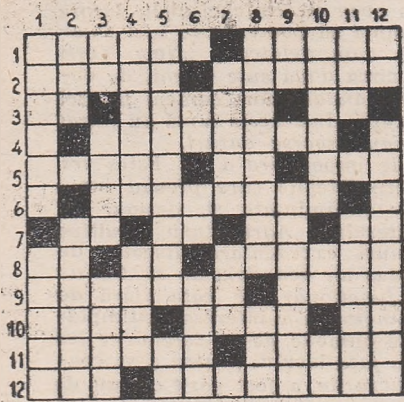
Ceavșambe Mamadsaidov nu e pionier. Ci un tânăr profesor tadjik de la școala de 8 ani din kișlakul Gurm-Ceașma din Pamir, aflat la 2773 m deasupra nivelului mării. Din scri-

soarea lui, elevii grupei 1 în cercul „Iubim limba rusă” au aflat multe lucruri interesante despre această regiune. Legenda spune — a scris tânărul profesor — că locuitorii din Pamir ar fi urmași ai soldaților lui Alexandru Macedon; după care a adăugat că, iarna, Pamirul e izolat de restul lumii, legăturile menținându-se numai pe calea aerului; că populația vorbește cinci limbi diferite, că în clase sînt cite 12—14 elevi.

Din toate aceste scrisori — însoțite adesea de fotografii insigne și cravate — cuprinzînd multe și variate întrebări despre învățatură, obiceiuri și jocuri, despre animale și plante, despre acțiuni pionieresti, rachete și Cosmos, despre Gagarin și Titov, se revărsa caldă prietenie ce leagă popoarele țărilor noastre.

Prof. Vasile Maximovici-Banciu

IN PADURE

telor de aur" îi aparține — În strigătul buihăii! — Prefix. 6) Ging sa gimnastă a pădurii. 7) În cale! — Pe cal — Dumneata, familiar — Mie. 8) Nu — În lacul Baikal! — Omul pădurii din filmele de cinema. 9) Se găsește la alimentarea... veverișelor — Răcoritor. 10) Bară — Răspunde la orice întrebare — Teșe! 11) Mari — Os. 12) Tragere — Autorul romanului „Pădurea spinzurașilor”.

VERTICAL: 1) Ramură tinăra — „Frumoasa din pădurea adormită” de Ceaikovski. 2) Dinsele — „Cringul de...”, piesă de A. Korneiciuk. 3) Lărbat — Vas de bucătărie — „Că șoi-mul ce zboară de pe munte”. 4) Nimfele pădurii și izvoarelor (mit). — Producător de in. 5) Scriitor clasic rus, autorul comediei „Pădurea” — Mere! 6) Cal — Dinsa — Tei (rar). 7) Pasăre migratoare — Amușesc. 8) Subterfugiu (fam.) — Sat în raionul Baia Mare. 9) Îndemn pentru cal — Apa riurilor după ploaie. 10) A da primele cunoștințe — Două din zece! — Între două dealuri. 11) Poezie lirică — Moșul din pădure amator de mure. 12) În taiga! — Autorul piesei „Lumina de la Ulmi”.

ORIZONTAL: 1) Scriitor sovietic, autorul romanului „Pădurea rusească” — Strigăt puternic, de bucurie sau de chemare. 2) A scris romanul „Alej, codrule, firtate” — Fructul stejarului. 3) În orice sens! — Pantaloni jărănești — Apucă. 4) Piticul pădurilor, cu barba de-un cot, din basmele noastre. 5) „Pământul fruc-

„În fiecare sticlă un izvor de sănătate!”

SLÂNIC · HEBE · MALNAS
CĂCIULATA · LIPOVA
VÎLCELE

Beti
APE MINERALE
NATURALE

LA MAGAZINELE ALIMENTARE, ...
CENTRE DE CURĂ ȘI RĂCORITOARE ...

se găsesc de vânzare

Cadouri

PLĂCUTE · UTILE · EFTINE

- SERVICII DE MASĂ LICHIOR, CAFEA ETC.
- VASE DE FLORI ȘI BIBELOURI

PRODUSE DE FABRICA
FAIANTA
SIGHIȘOARA

bomboane fondante

CIOCOLATĂ
Mocca
CU LAPTE

ciocolată amăruie

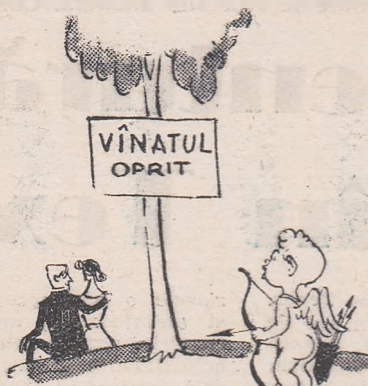
coramele cu lapte

Trageuri
DE CIOCOLATĂ
CU VANILIE ȘI ALLUNE

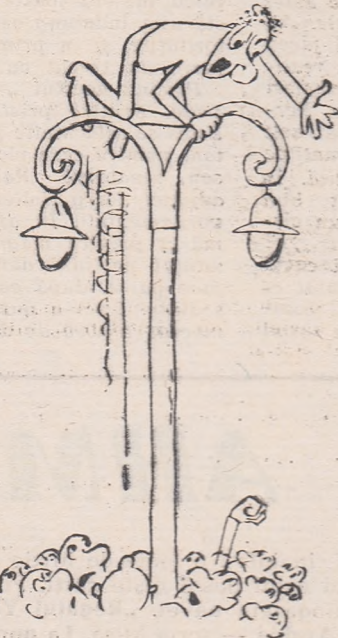
Consumați
PRODUSELE
ZAHAROASE
DEZROBIREA
Sint delicioase

UMOR • UMOR

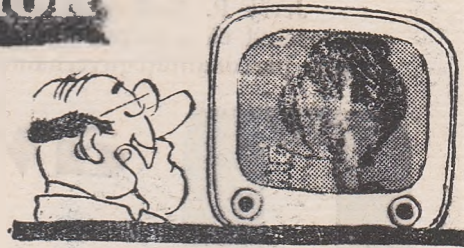

Desen de I. Cerepanov

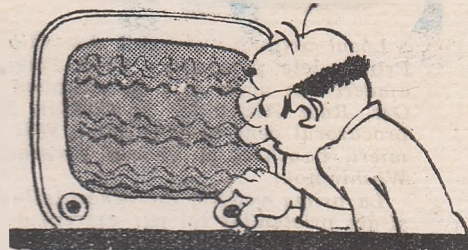

La deschiderea sezonului de fotbal.
— Tovarăși! Nu m-ați ascultat pînă la capăt! Am un bilet în plus, dar de cinema!

Desen de S. Alexandrov

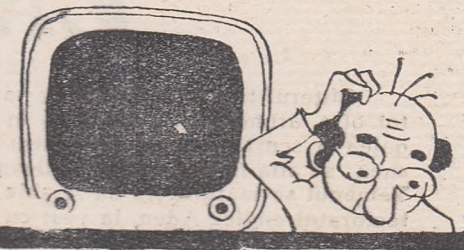
În programul nostru de azi:

Valsul „Valurile Dunării”

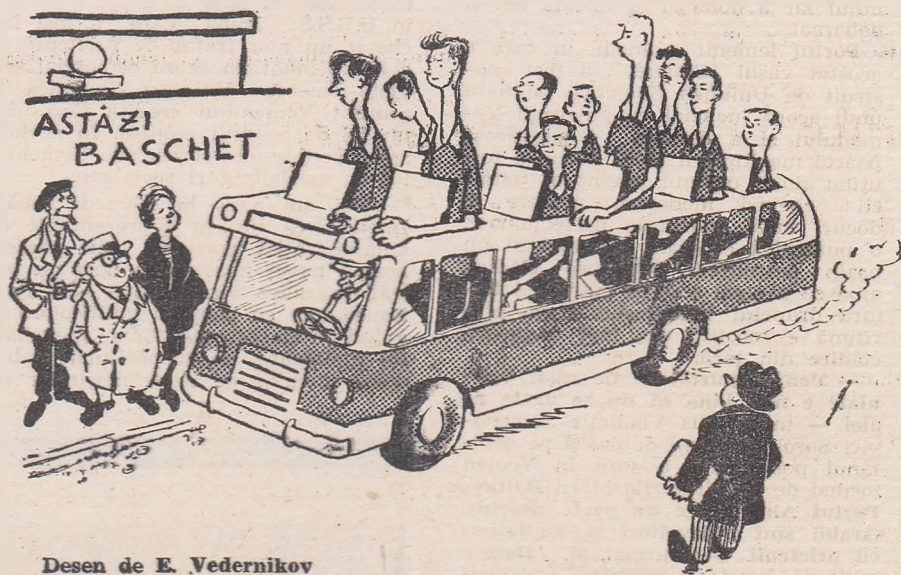

Filmul „Raidul vârgat”

Piesa „Puterea intunericului”

Desene de G. Andrianov

Desen de E. Vedernikov

O masă consistentă și hrănitoare
puteti prepara din gama variată de

PASTE FAINOASE

- ★ macaroane, spaghetti, tăitei, fidea și mărunțișuri

SE PREPARĂ USOR ȘI REPEDE ÎN ORICE GOSPODĂRIE

Jerry R. Holleman, adjunct al ministrului Muncii al S.U.A., și-a dat demisia recunoscând că a primit un „cadou” din partea unui milionar din Texas. Un număr de alte personalități guvernamentale se află sub anchetă. Cum s-a ajuns aici?

Q. aventură în Texas

Locul acțiunii: orașul Amarillo din Texas. Principalele personaje: Billie Estes, un om de afaceri din acest stat și complicitii lui, Harold Orr, Rual Alexander și Colman MacSpadden, procurorul general al statului, Will Wilson, fermieri, bancheri și diverse personalități de la Washington.

La prima vedere, escrocheriile lui Billie Estes și ale prietenilor lui par extrem de banale. Au înființat o companie care de ochii lumii făcea comerț cu îngrășăminte minerale, dar în realitate specula cu ipoteci primite de la fermieri pentru ulterioare livrări de îngrășăminte. Fermierii nu primeau, însă, îngrășămintele întrucât 80 la sută din producția firmei era numai pe hîrtie, cum s-ar spune, pentru evidență. În schimb, ipotecile erau vindute cu preț bun unor bănci, ceea ce a adus comparașilor un câștig de 20 de milioane de dolari.

Cînd escrocheria a fost descoperită și cazul a fost anchetat de Will Wilson, s-a constatat că ipotecile nu erau principalul business al companiei Estes, pe care numai cu o lună în urmă

ziarele o mai socoteau un „puternic imperiu al elevatorilor, îngrășămintelor și dolarilor”. Imperiul realiza uriașe beneficii din sistemul de achiziționare a surplusurilor de produse agricole existente în Statele Unite pentru a se menține prețuri mari la produsele agricole.

Mecanismul de care se foloseau Estes și complicitii lui era foarte complicat și n-are rost să stăruim îndelung asupra-i. Esențial este că autoritățile, și în primul rînd ministerul Agriculturii, au trecut cu vederea aceste combinații.

Pricina acestui „neamestec” este foarte limpede. Printre prietenii apropiați ai lui Billie Estes se află multe personalități de la Washington, printre care vicepreședintele Lyndon Johnson, senatorul Ralph Earborough, ministrul adjunct Jerry Holleman, diverși funcționari guvernamentali. În afară de asta, Estes s-a numărat printre magnații americani care au finanțat partidul democrat din S.U.A. din care face parte, după cum se știe, și actualul președinte. Estes a pus la dispoziția partidului democrat 100.000 de dolari.

Dar Billie Estes avea și alte cheltuieli, despre care nu prea obișnuia să pomenească nici chiar prietenilor. După cum relatează „New York Herald Tribune”, circa două sute de mii de dolari au fost înmînați anual unor „oameni politici și de stat necunoscuți”. În această sumă au intrat șperțuri directe sau diverse daruri.

Un alt mijloc de îmbogățire a lui Estes era acela că nerespectînd legile care prevăd limitarea suprafețelor însămînțate și, desigur cu aprobarea ministerului Agriculturii, cultiva bumbac pe terenuri excedentare. Recolta de anul trecut i-a adus un beneficiu de 300.000 de dolari. Cînd un funcționar din cale afară de zelos de la Washington s-a interesat întîmplător de culturile de bumbac de pe terenurile lui Estes și a venit la fața locului pentru a se convinge cum stau lucrurile, a fost găsit ciuruit de patru gloanțe într-un hotel din Texas. Poliția a conchis că-i vorba de o... sinucidere și cazul a fost clasat.

Între timp „imperiul” lui Estes continua să prospere. La începutul acestui an avea un activ de 150 de milioane de dolari și ar fi prosperat și mai departe dacă băncile care cumpăraseră ipoteci n-ar fi bănuț că e ceva necurat la mijloc și n-ar fi cerut o anchetă.

Spre deosebire de filmele polițiste, sfîrșitul acestei aventuri nu e încă de fel limpede. Să ne mirăm oare de asta? În imperiul dolarilor, în care „imperiul lui Estes” era doar o mică părticică, se petrec scandaluri și mai mari, care și ele sînt mușamalizate. Pînă acum nu se știe încă cum și cînd va fi reluată ancheta asupra afacerilor lui Billie Estes. În orice caz, Billie se plimbă liniștit, nestingherit de nimeni. La fel ca mulți alții...

G. Deinicenco

LA AHMEDI, IN YEMEN

Ofițerul trei Mișa Șabanov avea înainte-i o foaie de hîrtie și tot ofta, aruncîndu-și din cînd în cînd ochii peste niște cărți. Pregătea o scurta conferință pentru radiogazeta navei. „Regatul Yemen se afla în sud-vestul peninsulei Arabia — scria Mișa. La nord, Yemenul se mărginește cu Arabia Saudită, la sud și sud-est cu protectoratul englez Aden, la vest cu Marea Roșie iar la est cu pustiul Rub-el-Hali...”

În seara aceleiași zile, radiogazeta navei a transmis prezentarea Yemenului iar a doua zi dimineața am și debarcat.

Portul iemenit Ahmedi, în care a acostat vasul „Ciuguev”, a fost construit de Uniunea Sovietică pe baza unui acord încheiat cu guvernul Yemenului și a devenit o adevărată poartă maritimă a țării. Portul a fost utilat după ultimul cuvînt al tehnicii: cheiuri moderne, ateliere și docuri mari, macarale perfecționate, o puternică centrală electrică și un bazin petrolifer. Deasupra clădirii albe ca zăpada a gării maritime flutură drapelul Yemenului. Gara maritimă e socotită cea mai frumoasă clădire din țară.

— Pentru purtătorii de căști coloniale e mai bine să nu se arate pe aici — mi-a spus Vladimir Semenovici Sorokin, care-l dublează pe căpitanul portului și a sosit în Yemen tocmai de pe țărnițele Mării Baltice. Portul Ahmedi e un port deschis. Arabii sînt binevoitori și ospitalieri cu prietenii — a urmat el. Dorese mult să învețe o meserie, așa încît nu ducem lipsă de elevi. Șaisprezece docheri arabi au învățat la Odesa. Sînt primele cadre naționale de tehnicieni. Pînă acum nu există în Yemen nici un inginer și nici un medic arab... Deși vechii greci numeau această țară „Arabia fericită”.

Arabia fericită... Cîndva, Yemenul se afla la răsrucea vechilor drumuri de caravane. Era o țară foarte bogată. Avea aur, pietre prețioase și fildeș. Și astăzi se mai văd urmele teraselor artificiale construite pe versantele muntilor de harnicii lui agricultori.

Subsolul ascunde bogății neexplorate încă: petrol, aur, metale. Pentru a apăra țara de poftele imperiaștilor, regele Ahmed a interzis multă vreme prospecțiunile geologice. Știa din experiența vecinilor că după geologii englezi vin oamenii de afaceri și apoi soldații și escadrilele de aviație. Și atunci independența țării devine un mit, e călcată în picioare de cizmele trupelor coloniale. În 1957 aviația britanică a semănat moarte și distrugerii în sudul și estul „Arabiei fericite” iar tancurile engleze au năvălit în orașele și satele arabe fără apărare.

Uniunea Sovietică a respectat dintotdeauna suveranitatea Yemenului. În 1928, în orașul Sana — capitala regatului — a fost semnat un tratat de prietenie și colaborare comercială

între cele două țări. În iunie 1956, la invitația guvernului sovietic, prințul moștenitor el-Badr a făcut o vizită în U.R.S.S. După care a fost încheiat un nou tratat de prietenie și a fost semnat un acord comercial sovieto-iemenit. Uniunea Sovietică a acordat Yemenului credite fără nici un fel de condiții politice. În același spirit se dezvoltă și relațiile Yemenului cu celelalte țări socialiste.

...Noi am adus la Ahmedi zahăr. Imediat ce ultimii reprezentanți ai administrației portuare au părăsit bordul navei noastre, în port au intrat în mare viteză două camioane împodobite cu panglică multicoloră și avînd un clacson uimitor de melodios. Pe radiatoare, pe acoperișurile cabinelor și chiar pe scara mașinilor se

cocoșaseră hamali îmbrăcați în haine viu colorate. Cînd camioanele au stopat, au început să sară jos unul după altul și parcă nu se mai sfîrșeau. Părea un număr de prestidigitator care scoate dintr-un degetar zeci de năframe colorate.

Împărțiți în grupuri, hamalii s-au îndreptat spre calele vasului. Macaralele transportau sacii pe chei. Apoi, doi hamali ridicau cu multă îndemnare cîte un sac de o sută de kilograme și-l zvîrleau în spatele unui al treilea, care-l ducea pînă la doc.

De-a lungul cheiului se plimbau askeri — ceva intermediar între soldați și polițiști. Slujba lor este un privilegiu de familie și ei sînt numiți pe viață. Askerii n-au o uniformă anume. Fiecare se îmbracă cu ce poate, dar la briu poartă neapărat o teacă mare, colorată și uneori împodobită cu mărgelile, în care au mai multe pumnale. Teaca servește într-un fel și de buzunar, pentru tot felul de mărunțisuri: stilou, batistă, oglindă, portofel...

Hodeida, unul din principalele orașe ale țării, care pînă nu de mult a fost reședința regelui, este alcătuită pe trei sferturi din colibe de bambus. În fiecare dimineață intră în oraș caravane de cămile încărcate cu produse agricole din regiunile muntoase ale țării. În îngheșuiala din bazar n-ai nici cum să te întorci. Prăvăliile gem de mărfuri, dar acestea nu sînt accesibile pentru cei mai mulți locuitori. Lipite de ziduri, se înșiruie nenumărate mașini de cusut. Cît îi ziua de lungă croitori neobosiți cos cămăși și burnusuri.

Pe străzi rătăcesc de colo pînă colo cămile și oi, alungate de puținele automobile și de multele biciclete.

Mulți locuitori din Hodeida învață acum rusește. Autoritățile încurajează această tendință.

La un moment dat, în timp ce vizitam bazarul, am fost înconjurat de o droaie de copii. Ei aduseseră un băiețandru vioi cu ochii negri, care se apropie de mine, privi mîndru la prietenii lui și-mi întinse mina.

— Bună ziua, tovarășe! — mi se adresă el în rusește.

— Bună ziua!
— Cum vă simțiți?
— Bine, dar tu?
— Și eu mă simt bine. Da' trebu- rile?
— Mulțumesc. Normal.
— Și ale mele la fel.

Copiii îl priveau cu respect, cu o mută admirație pentru că vorbea rusește cu atîta ușurință...

Satul Jabani se află pitulat într-o pădurice de curmală de pe țărmul Mării Roșii. Am plecat într-acolo cu electricianul Ivan Ulianov care muncește în port. Strecurîndu-ne printre ciulinii de pe un cîmp aproape pustiu am ajuns la o casuță albă de beton. Marinarii o socotesc un prețios punct de orientare, iar askerul care locuiește aici — drept cea mai frumoasă clădire din sat.

Satul are douăzeci și două de colibe triunghiulare din bambus. Locuitorii sînt pescari. Aproape pe lângă fiecare colibă sînt întinse la uscat ramuri lungi și rezistente de copaci folosite la împletirea plaselor.

Cum ne-a zărit, o femeie care dădea de mîncare unor găini slabe și mici cît un porumbel, a intrat grăbită în colibă. Copiii care se jucau în nisip ne priveau cu teamă și uimire.

Dar ne-a ieșit înainte un bătrîn cu barbă lungă, însoțit de un arab tînăr. Ne-am așezat la umbra unui palmier.

Discuția s-a desfășurat lent și ceremonios. Bătrînul ne-a povestit despre pescarii care ies pe mare cu felucile lor șubrede și despre rechini care-i pîndesc lîngă recifele de corali. Iar noi le-am vorbit despre Moscova.

— Moscova — a rostit pe gînduri bătrînul. Știu unde-i Moscova. De parte, în nord... La Moscova sînt clădiri mari și oameni buni. Au călătorit multe zile pe mare ca să ne construiască nouă un port. Ne vedecă copiii și ne aduc mașini și zahăr. Vapoarele lor sînt vapoare de prieteni. Apoi a tăcut o clipă, după care m-a întrebat:

— Cîte zile de mers cu caravana sînt pînă la Moscova?

— Multe — i-am răspuns.

— Am fost la Mecca. Mi-am dorit asta toată viața. Dar dacă e mai fi iar tînăr m-aș duce neapărat la Moscova. Ce să-i faci, așa-i bătrînețea: îți aduce înțelepciune dar îți ia puterile.

După ce și-a lăsat pașnica-i încărcătură în portul iemenit, vaporul nostru a trecut prin fața casuței albe de pe țărmul nisipos. Am privit prin binoclu. Glasul răsunător al sirenei a spintecat de trei ori aerul, salutînd țărmurile Arabiei. Cineva a ieșit dintr-o colibă de trestie și a privit lung în urma vasului care se depărta...

E. Korșunov

Yemenul care nu s-a schimbat încă...